

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
6. FEB.
1991

Letnik XLV.
Štev. 6 (2589)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

P. b. b.

Karate: Milan Hribnik je evropski prvak!

Koroški Slovenci imamo evropskega prvaka! Milan Hribnik (slika levo) z Radiš pri Celovcu je na evropskem prvenstvu v karateju v svoji kategoriji zmagal in s tem postal evropski prvak. Tekmovanje je bilo minuli vikend v Zürichu v Švici.

Predsednik PZPD Franc Kukovica

Starši, zahtevajte dvojezična spričevala!

Prihodnjo soboto bodo po vseh ljudskih in glavnih šolah na Koroškem spet razdelili spričevala o šolskem uspehu dijakov v prvem polletju.

Po delni sanaciji manjšinskega šolskega zakona imajo starši sedaj pravico, da zahtevajo za svojega otroka, ki so ga prijavili k dvojezičnemu pouku, tudi dvojezično spričevalo. Toda tako kot ob prijavi otroka k dvojezičnemu pouku še naprej obstajajo diskriminatorni elementi, saj bi bilo

logično, da bo vsak dijak, ki obiskuje dvojezično šolo in se uči obeh jezikov, dobil tudi dvojezično spričevalo o napredovanju v šoli.

Dokler zakonodajalec ne bo poskrbel za dejansko enakopravnost v šolstvu, bo edina možnost, da dobijo otroci dvojezično spričevalo, izrecna zahteva staršev.

Zahtevo je treba sporočiti ravnatelju šole oz. razredničarki oz. razredniku.

Vpisovanje šolarjev že od 1. marca

Kot smo (neuradno) izvedeli, bo vpisovanje šolarjev in šolarjev na ljudskih šolah za šolsko leto 1991/92 letos že od 1. do 20. marca. Hkrati z vpisom je treba otroka prijaviti tudi k dvojezičnemu pouku!

Znani nadaljnji kandidati na samostojnih listah

Za občinske volitve na Koroškem 10. marca letos so znani nadaljnji kandidati na samostojnih slovenskih listah oz. volilnih skupnostih.

Enotna lista Bilčevs je v predvolilnem postopku izvolila za glavno kandidatko in nosilko liste Ingrid Zablatnik, na drugem mestu je Tevž Miškulin, na tretjem mag. Štefan Schellander, četrti je Sigi Kolter, peti inž. Tomi Ogris in šesti Marjan Einspieler. EL je bila v občinskem odboru doslej zastopana z dvema odbornikoma.

Odločeno je tudi v zvezi z nastopom EL na Bistrici v Rožu. Glavni kandidat in tudi kandidat za župana je Willi Moschitz, sledijo pa mu strok. nadz. prof. Anton Feinig, Marko Hafner in Toni Hornböck.

Glavni kandidat v občini Suha v Podjuni je učitelj Lenart Katz, na drugem mestu kandidira Uli Potočnik, na tretjem pa Michael Drug.

V tržni občini Vrba pa bo kandidirala skupna lista ZAL/EL. Prvi kandidat je Hanzi Dragašnik s Kostanj, drugi mag. Štefan

(Dalje na 2. strani).

Evropska dvanajsterica za miren razplet v Jugoslaviji

Medtem ko se je napetost v Jugoslaviji po seji predsedstva konec preteklega meseca zmanjšala in se je vojaščina umaknila v kasarne, se je stanje v zadnjih dneh spet nevarno zaostrojilo. Po le delni izpolnitvi ukaza predsedstva Jugoslavije o razpustitvi paravojaških skupin in predaji orožja vojski so po navodilu zveznega sekretariata za obrambo stopile v akcijo vojaške sodne oblasti.

Med drugim so odredile preiskovalni pripor za hrvaškega obrambnega ministra,

generalpolkovnika Martina Špeglja. Obtožujejo ga, da je ukazal nakup večje količine orožja za potrebe hrvaške milice in teritorialne obrambe, za kar pa naj bi bilo pristojno samo zvezno obrambo ministrstvo (več o tem v našem poročilu s tiskovne konference Franja Tudjmana na Dunaju). Hrvatska policija tega ukaza ni izpolnila in vojaški preiskovalni sodnik je sporočil, da bodo „pristojni organi kazenskega pregona v JLA sprožili ukrepe za njegovo privedbo“.

Hrvaške oblasti so medtem svojega obrambnega ministra skrbno zavarovale.

Dodatno je prilil olja še predsednik Jović, ko je konec preteklega tedna brez vednosti predsedstva poslal telegram hrvaškemu predsedniku Tudjmanu, v katerem je zahteval izpolnitev ukazov. Pretekli teden pa se je zvedelo tudi o tajnem vojaškem dokumentu, v katerem je zapisano, da se bo vojska borila za socialistično ureditev v Jugoslaviji, kar je lahko razumeti kot neposredno

grožnjo Sloveniji in Hrvaški, pa tudi Bosni in Hercegovini, ki so iz svojega imena črtale „socialistična“. Svojo nalogo naj bi vojska, kot je zapisano v dokumentu, opravila pod idejnim vodstvom Zveze komunistov-Gibanja za Jugoslavijo, torej tako imenovane partije generalov.

Zapletanje je treba razumeti tudi zaradi časovne stiske, v katero sta zašla vojska in njen neposredni poveljnik, predsedstvo oz. Miloševićeva lutka, predsednik Jović. Te- (dalje na 2. strani)

Pri občinskih volitvah: ZAL kandidira v Celovcu in Velikovcu!

Odločitev o kandidaturi Zelene alternativne liste pri občinskih volitvah v koroškem glavnem mestu Celovec je dokončna: ZAL bo 10. marca kandidirala, glavna kandidatka bo Angelika Hödl! Prav tako bo ZAL nastopila v Velikovcu, kjer bo njen glavni kandidat sedanji občinski odbornik dipl. inž. Fritz Zirgoi, na drugem mestu kandidira Hubert Budai, na tretjem pa bivša predsednica Mlade KEL mag. Zalka Kuchling.

Odprto je še vprašanje, ali bo Enotna lista, kot je bilo to napovedano pretekli teden, v Celovcu sploh nastopila na volitvah.

Otroci se veselijo pusta

Ciganke, mucki, tigri in medvedki, kraljične in žabice – te in še več zanimivih podob boste srečali v prihodnjih dneh na (otroških) pustnih prireditvah. Vendar pa pusta letos ne bomo uživali brezskrbno, v veselje in radost se namreč mešajo občutki obteženosti in žalosti nad (političnim) razvojem po svetu. Prav zato so se nekatera društva pustnim prireditvam odrekla. Iz solidarnosti se bo tudi uredništvo SV zadovoljilo le s sceno iz otroškega pustnega veselja!

VABILO

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza

vabita na slavnostno prireditev ob

slovenskem kulturnem prazniku

danes, v sredo, 6. februarja 1991 ob 19.30 uri
v velikem studiu koroškega radia (ORF-Theater)
v Celovcu, Sponheimerstraße 13.

SONETNI VENEC
France Prešeren (1800–1849)

Glasba: Gabriel Lipuš, Günter Lenart

Izvajalci: Polde Bibič (recital), Gabriel Lipuš (solo glas), Günter Lenart (sopransaksofon), Berndt Thurner (vibrafon/marimba), Gerald Riess (kontrabas).

Slavnostni govornik: podpredsednik vlade Republike Slovenije Matija Malešič

Vsi prisrčno vabljeni!

Kučan: Razdružitev najbližja opcija?

Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan računa, da bo končno pri razrešitvi jugoslovanske krize uresničena opcija razdružitve. To ni isto kot odcepitev, ker so pravne posledice drugačne, zlasti glede pravnega nasledstva. „Pri razdružitvi so namreč vsi partnerji enaki. Navsezadnje je razdružitev bolj logična, kajti Jugoslavija je tudi nastala z združitvijo“, je dejal Kučan.

IVAN LUKAN

Po vrtnitvi z razširjene seje zveznega predsedstva Jugoslavije pretkli četrtek v Beogradu – sodelovali so še predsednik jugoslovanske vlade, predsednik zveznega parlamenta ter predsedniki republik – je Kučan na tiskovni konferenci v Ljubljani tudi dejal, da je bil na pogovoru vendarle dosežen nek napredek, saj so ugotovili, kako se je treba jugoslovanske stvari lotevati v prihodnje.

Za Milana Kučana sta za bodoči razvoj v Jugoslaviji odločilni dve vprašanji: prvo je izid medrepubliških pogovorov, drugo pa, kdo bo sploh subjekt pogovorov o prihodnosti Jugoslavije.

Drugo vprašanje se je po mnenju predsednika Slovenije postavilo povsem v luči objavljenega dokumenta politične uprave Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, ki so ga po ukazu nekaj dni pred razširjeno sejo predsedstva Jugoslavije brali v poveljstvih in enotah JLA.

Dokument povsem nedvoumno govori o ambiciji vodstva JLA, da zadrži svojo vlogo političnega dejavnika in celo razsodnika v političnem življenju Jugoslavije in da ne pristaja na zahtevo po depolitizaciji armade, ki so jo predsedstvu SFRJ kot vrhovnemu poveljniku oboroženih sil že večkrat naslovili organi Slovenije in Hrvaške. Kučan: „Zahteval sem, da se do prihodnje seje 9. februarja popolnoma razčisti ozadje tega dokumenta ter odgovornost zanj“.

Kučan je na tiskovni konferenci še poudaril, da Slovenija oz. Slovenci nimajo interesa zapustiti nikogar, da pa je vprašanje, „ali moramo živeti skupaj z drugimi, ali imajo vsi drugi interes, da živijo z nami, s takšnimi, kakršni smo. Verjamem, da marsikomu nismo preveč simpatični in da smo zaradi svojih stališč celo moteči faktor. Če se to ugotovi, potem je zagotovo bolj pametno, da eni in drugi prevzamejo potrebne posledice iz tako ugotovljenega dejstva“, je poudaril Milan Kučan.

Ali je hrvaški predsednik Franjo Tuđman, ko je predčasno zapustil sejo zveznega predsedstva, že pretekli četrtek prišel do tega zaključka ni znano, ni pa izključeno.

Milan Kučan, predsednik predsedstva Republike Slovenije.

ZSO: razprava o novem programu v polnem teku!

Pretekli ponedeljek je zasedal KOKS-ZSO, ki je obravnaval izhodiščne teze za nov narodnostni program. Uvodoma je spregovoril tajnik ZSO dr. Sturm, ki je v svojih izvajanjih poudaril, da bo le poglobljena razprava o situaciji koroških Slovencev prinesla ustrezne smernice za nadaljnji razvoj naše manjšine. Čas, v katerem živimo, ne dopušča površnih, primitivnih in nestrokovnih ocen, temveč terja upoštevanje dinamičnosti družbenih procesov, s katerimi smo soočeni.

Izhodiščne teze še niso sam program, pač pa so nekaj okvir, ki ga bo treba še dodelati.

Po Sturmovih izvajanjih se je razvila večurna stvarna in poglobljena razprava, v kateri je bilo poudarjeno, da so izhodišča za nov narodnostni program konstruktivna podlaga za nadaljnjo razpravo.

KOKS-ZSO je formiral delovno skupino, ki bo na osnovi izhodišč formulirala konkreten narodnostni program.

Za enostranske, napol slepe, vsaj naivne ali pa protiameriške, Sadamu Huseinu koristne idiote sta zunanji minister Mock in centralni sekretar socialistične stranke Cap soglasno označila nad dvajsetisoč ljudi, ki so preteklo soboto na Dunaju, navkljub izrednemu mrazu, z zgledno mirno demonstra-

KOMENTAR

dr. FRANCIJA ZWITTRA

PREMIJRJE V ZALIVU

cijo zahtevali konec vojne v Zalivu, takojšnje premirje ter politično rešitev bližnjevzhodnega konflikta.

Nova mednarodnopolitična situacija – stara frazeologija, ki pa ne zaleže več. Starih podob sovražnosti v obliki rdeče mačke, hudobnih komunistov, volkov v ovčjih kožah ni več mogoče oživiti. Generacija, ki gre danes na cesto za mir, ni več okužena z množično propagando iz časov hladne vojne, zato pa tem bolj rahločutna za svetovno nevarnost, ki preti iz vojne v Zalivu. In prav nič ni naivna: tudi če Bush & Co v Ameriki in njegovi vazali v Evropi stotisočkrat ponavljajo, da je agresor pravzaprav Sadam Husein ter da se je vojna v Zalivu začela pravzaprav že 2. avgusta lanskega leta zasedbo Kuvajta, ostaja dejstvo, da se je regionalno omejen konflikt razvil v nevarnost svetovnega požara šele z vojaškim posegom ZDA.

Veliki agresor bi v obleki svetovnega žandarja rad ustavil majhnega agresorja, ki mu je napoti pri izžemanju nafte v arabskem območju. To je eno ozadje tega konflikta. Drugo pa ostaja slej ko prej nesrečno vprašanje palestinskega naroda na tem območju in je hkrati ključno vprašanje za politično umiritev tega kočljivega področja, vendar prav ZDA ni mar pravične rešitve, saj jim prav trenutna konstelacija zagotavlja stalno možnost vmešavanja v politične spore v tem delu sveta ter s tem obvladovanja ogromnih zalog nafte, ki jih hrani ta bogata celina. Prav zato se z vsemi silami brani že pred desetletji predlagane mednarodne konference o Bližnjem vzhodu, kot jo predlagajo tako arabske države kot tudi Sovjetska

zveza ali npr. tudi Socialistična internacionala. Ob taki konferenci bi se ZDA morale resnično bati izgube skoraj izključne politične in vojaške kontrole nad območjem Bližnjega vzhoda.

Ta vojna nima več nobene politične ali celo etične opravičila, z nobene strani – dejstvo, ki ga je izrekel celo rimski papež Janez pavel II. Zahteva po takojšnjem premirju ni zgolj upravičena, marveč je človeško nujna za nadaljnji obstoj človeštva in sveta. Iraške rakete, morda opremljene s strupenim plinom, merijo na Izrael. Ameriški general Schwarzkopf, vrhovni poveljnik zavezniških sil na Bližnjem vzhodu glasno razmišlja o atomskem udaru na Irak – kaj bi to pomenilo, si lahko predstavlja vsak otrok, tudi v Avstriji, z izjemo morda gospodov Mocka in Capa. Posledicami bila vojna arabskih ljudskih množic proti tehnokratiziranemu zahodnemu vojnemu aparatu, vojna obubožanega in izstradanega Juga proti bogatemu Severu in to „meharsko klanje“ bi se končalo v apokalipsi.

Bagdad ne sme postati druga Hirošima! To je edino geslo, na katero se morajo zediniti vsi, ki jim je preživetje sveta pri srcu. In prav zato nujna zahteva: takojšnje premirje v Zalivu in takojšnja prizadevanja za politično rešitev tega konflikta!

Ob tem ima tudi Avstrija svojo – zagotovo omejeno – tehtnost: od začetka leta je članica Varnostnega sveta OZN in ima zato posebne možnosti za diplomatske stike. Zgodovina bo – če jo bo še kdo kdaj pisal – pokazala, ali se je Avstrija izkazala za zrelo, da pripomore k ohranitvi svetovnega miru.

Kot na Dunaju po celem svetu ljudje demonstrirajo za premirje oz. za konec vojne v Zalivu. Irak naj s svojo vojsko zapusti Kuvajt, ZDA Zaliv, Izrael pa naj vrne Palestino Palestincem, so bila gesla na mirovni demonstraciji v Hongkongu.

Protest Mlade ÖVP proti kršitvi človekovih pravic

Zvezno vodstvo Mlade ÖVP (Ljudska stranka) je na svoji zadnji klavzuri z resolucijo obsodilo kršitev človekovih pravic na Kosovu. Člani vodstva so hkrati pozvali avstrijskega zunanjega ministra dr. Aloisa Mocka, naj posreduje ta protest pristojnim jugoslovanskim oblastem in da je treba resolucijo predati tudi jugoslovanskemu veleposlaniku na Dunaju.

Srečanje šefov vlad DS Alpe-Jadran o krizi v Jugoslaviji?

Koroški deželni glavar dr. Jörg Haider je predsedniku Delovne skupnosti Alpe-Jadran, deželnemu glavarju Zgornje Avstrije dr. Ratzenböcku, predlagal, naj skliče neformalno srečanje vseh šefov vlad te skupnosti, na katerem bi se izključno pogovarjali o krizni situaciji v Jugoslaviji. Haider je preko deželne tiskovne službe dal vedeti, da se zavzema za dodatno podporo Sloveniji in Hrvaški na njuni poti k večji suverenosti ter da je potrebno preprečiti vsak oborožen spopad znotraj Jugoslavije.

Evropska...

(Nadaljevanje s 1. strani)

mu namreč v maju poteče predsedniški mandat in njegovo mesto bo prevzel Hrvat Stipe Mesić. Tudi iz tega zornega kota je pričakovati še večje pritiske in nevaren razplet.

Jugoslovanska kriza pa vse bolj zaskrbljuje tudi zahodno Evropo.

Na pobudo italijanskega in nemškega zunanjega ministra, De Michelisa in Genscherja, ki sta se srečala s slovenskim članom predsedstva Jugoslavije dr. Janezom Drnovškom na svetovnem gospodarskem forumu v švicarskem Davosu, je ministrski svet dvanaesterice na ponedeljkovem zasedanju v Bruslju sprejel sklep, da bo aktivno posegel v dogajanje v Jugoslaviji s ciljem mirne razrešitve krize. Zavzema se za vsakršen razplet, od minimalne integracije do razhoda, nasprotuje pa pritiskom, grožnjam in uporabi sile.

Jože Rovšek

Kandidati ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Lesjak, tretji Erwin Errat, četrti Ernst Dragašnik in peti mag. Martin Urbajs.

V občini Rožek pa je bil na prvo mesto na listi EL izvoljen mag. Mirko Oraž, na nadaljnjih mestih pa mu sledijo Joško Lepuschitz, Gertej Schuster in Ludvik Lesjak.

V Železni Kapli pa bo pomlajeno ekipo EL v novem občinskem odboru vodil Franc Jožef Smrtnik.

Z DUNAJA POROČA IGOR SCHELLANDER

Hrvaški predsednik dr. Franjo Tudjman je bil na začetku preteklega tedna na tridnevnem obisku na Dunaju. Na sporedu so bili pogovori s kanclerjem Vranitzkym, vicekanclerjem Rieglerjem, ministrom za zunanje zadeve Mockom, predsednikom Waldheimom ter s predstavniki avstrijskega gospodarstva. Obisk hrvaškega predsednika je zbudil izredno pozornost javnosti, saj je le nekaj dni pred tem razvoj dogodkov in razplet napetosti med Zagrebom in Beogradom preprečil vojaško intervencijo jugoslovanske armade na Hrvaškem. Kajpada so bila ozadja teh dogodkov ter pozicija Hrvaške v razpadajoči Jugoslaviji osrednje točke tiskovne konference ob zaključku Tudjmanovega obiska na Dunaju.

Hrvaški predsednik Franjo Tudjman se je v okviru svojega neuradnega poslovnega obiska v Avstriji srečal tudi z avstrijskim kanclerjem dr. Franzem Vranitzkym.

Franjo Tudjman: Hrvaška bo čakala samo še pol leta...!

Konkreten rezultat dunajskih pogovorov hrvaškega predsednika je dogovor o ustanovitvi predstavništva Hrvaške na Dunaju. Tudjman je izjavil, da to predstavništvo zaenkrat še ne bo imelo diplomatskega značaja, pač pa naj bi zastopalo hrvaške interese zlasti na kulturnem, gospodarskem in turističnem področju.

Glede napetosti s srbsko narodnostno skupnostjo na Hrvaškem je dejal, da ta predstavlja samo 11 odstotkov hrvaškega prebivalstva, in da je od teh le dobra četrtnina odgovornih za ekstremizem, nacionalni sovinitizem in teroristične akcije. Vendar predsednik pri odgovoru na vprašanje o možni rešitvi konflikta s Srbi na Hrvaškem ni omenil nobenega modela ali samostojnega hrvaškega predloga. Konkretnemu odgovoru se je izognil z mnenjem, da bo treba ta problem rešiti skupaj s problemom splošne jugoslovanske državno-politične krize. Tako izmikanje nekako potrjuje domnevo, da se tega 'vročega kostanja' vsi bojijo.

Tudjman: „V razgovorih, ki smo jih vodili z vodstvom Srbije, z gospodom Miloševićem in ostalimi, smo dali vedeti, da v takih primerih ne moremo sprejeti različnih kriterijev pri ocenjevanju in razreševanju problema, recimo, na eni strani na Kosovu in na drugi v Kninu in okolici. Ponovil sem svoj predlog, ki sem ga že podal na seji državnega predsedstva, da bi se strinjali s parlamentarno ali celo mednarodno komisijo, ki bi lahko preverila stanje ter ugotovila, da srbska manjšina ne le da uživa vse državljanske, temveč tudi vse narodnostne pravice, in da gre za neko inscenacijo konflikta, ki naj bi zaostrela napetost in sprovcirala vojaško intervencijo ter poslabšala hrvaško pozicijo v pogajanjih.“

S tem v zvezi je hrvaški predsednik dejal, da je izjava predsednika Slovenije Kučana, naj se tudi srbskemu

narodu prizna pravica, da živi v lastni državi, v Zagrebu naletela na nekoliko začudenje. Vendar so Slovenci nato pojasnili, da je bila ta izjava (po nedavnem razgovoru Kučana s srbskim predsednikom Miloševićem) podana v zvezi s skupno izjavo, da je treba vsakemu narodu priznati tudi pravico do lastne suverenosti. To je bilo potem tudi izhodišče njegovega pogovora z Miloševićem, pri čemer je s posebnim zadoščenjem ugotovil, da je tudi srbski predsednik pritrldil mnenju, da si srbskih in hrvaških želja glede pravice o samoodločanju ni mogoče različno razlagati. Milošević je v pogovoru priznal pravico Hrvatov do lastne državnosti. Vendar je Tudjman poudaril, da je ravnanje vojske, ki se skuša vmešavati v hrvaške zadeve in ki slej ko prej preti Hrvaški z vojaškim posegom, občutno zmanjšalo pogovorne možnosti za rešitev jugoslovanske krize v smislu konfederativne ureditve, za katero se zavzemata Hrvaška in Slovenija.

Kot nadaljnje tovrstne prepreke je hrvaški predsednik navedel poskus nekaterih krogov v armadi za obnovev komunistične partije in „vrnitev v komunistični socializem“, ter samopostrežbo Srbije pri tiskanju denarja v decembru. To so verjetno izhodišča, ki so predsednika slovenske vlade Peterleta privedle do nedavne izjave, da je ideja o konfederaciji mrtva. Hrvaški predsednik je v zvezi s sedanjo situacijo Jugoslavije nakazal dva elementa krize: državno-politično z mednarodnimi napetostmi ter orientacijsko, kako najti najboljši prehod iz bivše socialistične ureditve v pluralistično in tržnogospodarsko ureditev. Za rešitev državno-politične krize so po njegovem mnenju bistveni urejeni srbsko-hrvaški medsebojni odnosi. Temu je na nedavnem sestanku pritrldil tudi Slobodan Milošević.

Dr. Franjo Tudjman je v tej zvezi izpostavil svoj osebni optimizem glede pogajanj o skupni in konfederativni Jugoslaviji, vendar je – podobno kot Slovenija – dejal, da Hrvaška na konkretne rezultate ni pripravljena čakati dlje kot pol leta. Sedanjega predsednika zvezne vlade Anteja Markovića je Tudjman ocenil pozitivno: resničen demokrat, ki je s svojo reformistično vlado postal pozitiven faktor v procesu demokratizacije v Jugoslaviji, vendar lahko v trenutni krizni situaciji prevzame samo vlogo posredovalca. Tudjman se je s tem v zvezi izrekel za to, da po izteku mandata Marković za nekaj časa ostane predsednik prehodne vlade.

V zvezi z ultimatom zveznega predsedstva smo hrvaškemu predsedniku zastavili vprašanje, kako je z oboroženimi silami na Hrvaškem.

Tudjman: „Izhajati je treba iz tega, da je odredba zveznega predsedstva, naj armada izvede razorožitev menda nelegalno oboroženih skupin, prišla prav v trenutku, ko je Srbija izvedla doslej edinstveni državni udar v monetarni sistem Jugoslavije. To se doslej ni zgodilo še nikjer na svetu. Ultimatum naj bi odvrnil pozornost jugoslovanske in svetovne javnosti od tega neverjetnega ekonomskega napada ter jo usmeril drugam.“

O oboroženih skupinah na Hrvaškem: „Razen kninskih upornikov ni nobenih nelegalnih oboroženih skupin. Ne izključujem, da so se oboroževali tudi posamezniki. Demokratična vlada je na osnovi hrvaške ustave in hrvaških zakonov, ki so še vedno v skladu z zveznimi zakoni in zvezno ustavo, ustvarila lastne policijske in miličniške skupine, aktivne in rezervne. Problem je v tem, da za te varnostne sile nismo imeli dovolj orožja, zato smo zanj zaprosili pri zveznih institucijah oziroma pri podjetju Crvena zastava. Ko

orožja od njih nismo mogli dobiti, je hrvaška vlada po pričetku kninske vstaje dala nalog svojim zunanjetrgovinskim organizacijam, da kupijo orožje kjer pač morejo. Kar se tiče številčne moči varnostnih sil na Hrvaškem, je treba reči, da ni večja kot v drugih republikah. Razen tega pa ima hrvaška vlada pravico, da sama odloča o tem, kako močne naj bodo njene varnostne sile.“

Jože Pučnik napovedal osamosvojitve R. Slovenije!

Predsednik slovenske vladne koalicije DEMOS dr. Jože Pučnik (slika zgoraj) je včeraj v Ljubljani napovedal predčasno osamosvojitve Republike Slovenije. Dejaj, da po najnovejših dogodkih na sosednjem Hrvaškem ni več pričakovati rešitve jugoslovanske krize v obliki konfederalne države. Pučnik je menil, da se bo Slovenija osamosvojila še pred junijem letos. V razgovoru z avstrijsko radiotelevizijo je poudaril, da slej ko prej računa z mirno rešitvijo jugoslovanske krize brez posega armade.

SV: Jugoslovanski časopisi so večkrat poročali o poskusih atentatov na Vas. So te vesti resnične?

Tudjman: „Ne vem, če so v teh dneh, odkar sem na Dunaju, prišle kake nove vesti o načrtih za atentat name. Do zdaj smo kajpada dobivali take vesti, celo od obveščevalnih služb nekaterih evropskih držav. V preteklosti je bilo več takih poskusov.“

Zanimivo je dejstvo, da dr. Tudjman na vprašanje o možnosti odstopa hrvaškega obrambnega ministra Špegelja ni precizno odgovoril. Kot je znano, je ob višku napetosti in sočasno s Tudjmanovim sestankom z Miloševićem TV Beograd 25. januarja oddajala tajno posneti „film“, v katerem Špegelj z nekaterimi sogovorniki baje govori o nekih načrtovanih konspirativnih krvavih akcijah proti JNA ter kninskim upornikom. Ali je posnetek avtentičen ali ne, je povsem sporno vprašanje. Špegelj in HDZ-jeva vlada v Zagrebu sta sprva odločno demantirala avtentičnost filma, vendar do zdaj to še ni bilo popolnoma razčiščeno, vojska pa zatrjuje, da razpolaga z nadaljnjim obremenjujočim gradivom. Iz Beograda je pretekli teden prišel ukaz za aretacijo Špegelja, Hrvaška se mu upira, če bo to potrebno, celo s silo.

Tudjman je na vprašanje novinarjev o tako imenovani aferi Špegelj in njenih posledicah dejal le, da „ni nič napačnega v tem, če je obrambni minister na ukaz hrvaške vlade nakupoval orožje.“ O vrsti drugih očitkov proti Špegelju ni spregovoril, kar seveda lahko utrjuje tudi domnevo, da nekatere reči morda le niso čiste...

Na sporedu dunajskega obiska hrvaškega predsednika se je znašel tudi sprejem za gradiščanske Hrvate ter za zdomske Hrvate, ki živijo v Avstriji. V hotelu Imperial so v ta namen zaigrale gradiščansko-hrvaške tamburice, zadonele so nacionalne himne in menjavali so se nagovori predstavnikov. Ob robu slovesnosti pa je bilo od nekaterih predstavnikov gradiščanskih Hrvatov slišati tudi nekaj pikrih pripomb, kajti od nastopa HDZ kot vladne stranke v Zagrebu doslej še ni prišlo do nobenega uradnega stika nove oblasti s predstavniki hrvaške manjšine na Gradiščanskem. Upanje, da bi za to obstajala možnost v okviru Tudjmanovega obiska na Dunaju, se ni izpolnilo. Tudjman se je s tem v zvezi prijazno opravičil, češ da je Hrvaška ta čas žal zaposlena z drugimi problemi. Iz ožjega kroga HDZ-jevih funkcionarjev, ki so spremljali vladno delegacijo, pa je nekdo ujel pripombo, da uradni pogovorni termin za manjšino baje ni bil predviden, ker na tradicionalnem dunajskem 'Hrvatskem balu' gradiščanskih Hrvatov v januarju med častnimi gosti ni bila posebej pozdravljena skupina gostov – predstavnikov HDZ...

KRATKE
VESTIIztok Mlakar je
nastopil pri Joklnu

Čeprav se je pevec, igralec in kantavtor Iztok Mlakar v četrtek bal, da ga primorskih dialektov ne vajo koroško občinstvo ne bo razumelo, je bila bojazen odveč.

Iztok Mlakar je poklicni igralec v goriškem gledališču, pred nekaj leti je začel pisati hudo mušno, angažirano poezijo, pa tudi sestavljati glasbo. Sam pravi, da zato, ker ni našel nikogar, ki bi to delo opravljal namesto njega. Doma je s Kojce, od tam blizu, kjer je bil rojen tudi France Bevk. Tam da se je ravnina pokonci postavila in morajo psi skozi repe lajati, ker se morajo z zobmi za travo držati, da ne „padejo dol“.

Sodeč po tekstih so Mlakarju najbolj pri srcu trdne primorske korenine, navzven robati ljudje, a mehkih src in polni hrepenenj. In prav ta tako zelo človeška komponenta njegovih pesmi najbolj prevzame poslušalca, salve smeha ob humorju ne morejo (pa tudi nočejo) prekriti prizadetosti. Poje o malih ljudeh svoje ožje domovine, njihovih slabostih in vrlinah, vsaka pesem je poklon njim.

Bil je odličen večer petja in igre in želeli je, da bi Iztoka Mlakarja lahko še kdaj poslušali na Koroškem.

S. W.

Posvet SPZ: „Največ smo dosegli
na gledališkem področju!“

Pretekli teden v četrtek sta se upravni in nadzorni odbor Slovenske prosvetne zveze (SPZ) posvetovala o težiščih in smernicah kulturnega dela v letu 1991. O izsledkih posveta smo se na kratko pogovarjali s tajnikom SPZ dr. Jankom Mallejem.

Bi nam lahko povedali, kakšen delovni načrt si je zastavila SPZ za leto 1991?

Izhodišče našega razmišljanja je bila vloga, ki jo ima SPZ kot osrednja slovenska kulturna organizacija: na eni strani ima jasno opredeljen samostojen program, na drugi pa mora pomagati prosvetnim društvom na podeželju. Prav to razmerje je včasih težko razreševati. Nekatere samostojne akcije namreč presegajo organizacijske zmogljivosti SPZ, zato nam za sodelovanje s kulturnimi društvi ne preostane dovolj časa in kapacitete.

SPZ ima svoj reden program, to so npr.: knjižni dar, osrednji koncert, obirsko pisateljsko srečanje, Prešernova proslava, gledališka gostovanja iz Slovenije in prireditve za otroke. Ta program je torej obširen, zato trpi naše sodelovanje s kulturnimi društvi na podeželju, posebno s tistimi, ki nimajo dobro razvite lastne infrastrukture. Prav tem društvom bo morala SPZ v bodoče pomagati s predlogi, ne pa z vsiljevanjem. V zadnjih letih smo največ dosegli na gledališkem področju; letos bomo samostojno izvedli manjši gledališki projekt, tekst za to

pripravlja Janko Messner; organizirali bomo tudi več gledaliških gostovanj iz Slovenije.

Na glasbenem področju bosta v ospredju obletnici Mozarta in Gallusa – obema bomo posvetili osrednji koncert.

Na literarno izobraževalnem področju bomo nadaljevali s pisateljskimi srečanji, razpisali pa bomo še literarno nagrado.

V zvezi z izdajo knjižnega daru 1992 pa načrtujemo zanimiv projekt: knjigo „Spursuche“ bomo izdali v slovenskem prevodu.

Probleme imamo slej ko prej na etnološkem področju. V Celovcu bomo predstavili javnosti razstavo kmečke izbe in kmečkega orodja. V zadnjih letih smo sicer zbrali in deloma že restavrirali 700 eksponatov, primanjkujejo pa nam prostori za stalno razstavo oziroma etnografski muzej, ki bi si ga želeli v Celovcu.

Ker ponekod pešajo dejavnosti na kulturnem področju, bomo letos posvetili več pozornosti izobraževanju in medkulturni vzgoji. SPZ je aktivno vključena v Interesno skupnost avstrijskih in koroških kulturnih iniciativ,

ki kaže veliko zanimanje za skupne, medkulturne akcije.

Bi nam lahko še povedali kaj o odnosu SPZ do KOK-Sa? Boste pristopili?

Zaradi polemik, ki so v zadnjem času nastale s KOK-Som, je SPZ zavzela jasno stališče:

Očitno je, da gre pri trenutnem provizoričnem KOKSu za ustvarjanje novih notranje-manjšinskih, oblastniških struktur, ne pa za usklajevanje raznih interesov koroških Slovencev. Ne strinjam se s tem, da bi koordinacijski odbor „prefunkcioniral“ v novo predstavniško telo koroških Slovencev. To nalogo opravljata obe slovenski osrednji organizaciji.

SPZ kot samostojno kulturno organizacijo politični mehanizmi zanimajo le toliko, kolikor bi njena vključitev v KOKS neposredno prizadela načrtovanje, upravljanje in razvoj kulture koroških Slovencev. Za to naj bodo tudi v bodoče odgovorne kulturne organizacije same. Ne moremo si predstavljati, da bi kulturo – kot po stari navadi, ko so osrednje politične organizacije prejemale podporo za manjšino iz Slovenije v skupnem loncu za vsa področja svojih dejavnosti – tudi v bodoče vrednotili po starih shemah in neprozornih proračunskih sistemih. Nočemo, da politične organizacije

Dr. Janko Malle

delijo kulturne subvencije po svojih (nestrokovnih) merilih! To je proti naravi kulture in nasprotuje svobodni ustvarjalnosti.

Politični razkol med obema političnima organizacijama ne sme seči na področje kulture. V kulturnih organizacijah in prosvetnih društvih ni prostora za prepire o političnih vprašanjih. SPZ je za samostojno pot. Kot samostojna in suverena organizacija želimo biti tudi finančno samostojni. Smo pa za sodelovanje v takšnem koordinacijskem odboru koroških Slovencev, ki bi brez politične prisile in v smislu najširšega konsensa iskal skupno voljo vseh.

Štefka Vavti

Gertrude Langer
– 60 let

Učiteljica in avtorica otroških knjig Gertrude Langer, ki je doslej prejela dve literarni nagradi, praznuje te dni svoj 60. rojstni dan. V Mohorjevi založbi sta izšli njeni dve knjigi „Mit dem Herzen geschaut“ ter „Inselreich“.

Krajevni kmečki sveti
le „obujena mumija“...

Pred 15 leti so jih socialisti in svobodnjaki odpravili, pretekli teden jih je Haiderjeva modro-črna koalicija v koroškem dežel-nem zboru spet obudila in skušala javnosti prodati kot nov dosežek.

Gre za tako imenovane krajevne kmečke svete, nekakšno podaljšano roko kmetijske zbornice, ki naj bi v prihodnosti močnejše in v smislu kmetijske zbornice vplivali na odločitve v kmetijskih zadevah na občinski oz. krajevni ravni. Prve volitve v krajevne kmetijske svete bodo letos jeseni hkrati z volitvami v koroško kmetijsko zbornico. Po sprejetem zakonu bodo imeli volilno pravico vsi družinski člani kmetov, ki so zaposleni pretežno v kmetijstvu in živijo v skupnem gospodinjstvu s kmetom, ki je član zbornice. Zakon pa ponovno ne upošteva tistih kmetov, ki so dodatno zaposleni (da lahko preživljajo družino), teh pa je kar 65 odstotkov vsega kmečkega prebivalstva!

Zastopnik Skupnosti južnokoroških kmetov v koroški kmetijski zbornici Janko Zwitter je glede ponovne

ustanovitve krajevnih kmečkih svetov poudaril, da gre tu očitno za strankarskopoli-tično akcijo Ljudske stranke, ki hoče na ta način s politiko

Zbornični svetnik SJK Janko Zwitter: „Strankarskopoli-tična akcija ÖVP“

„Bauernbunda“ spet priti v vsako vas. Kot zastopnik kmetov, posebno slovenskih, bi moral pozdraviti vsako izboljšanje, toda pri tem ga ni! To delo oz. zastopstvo interesov kmečkega prebivalstva so doslej dobro in nestrankarsko opravljali posebni kmetijski odbori v občinskih svetih.

Janko Zwitter je ostro kritiziral ponovno neupoštevanje kmetov, ki se morajo dodatno zaposliti, da kot kmetje preživijo. „V kmečko blagajno morajo redno vplačevati svoj delež, ko pa gre za soodločanje v kmečkih zadevah, pa so nezaželeni in celo izključeni“, je formuliral svoje odklonilno stališče do sprejete nove oz. stare ureditve.

Proti ponovnemu ustanavljanju krajevnih kmečkih svetov ter neupoštevanju mladih kmetov z dodatno zaposlitvijo pri volilni pravici so se v razpravi v koroškem dežel-nem zboru izrekli tudi socialis-tični poslanci.

Ivan Lukan

Velikovec ostane
veleobčina!

Mestna občina Velikovec ostane veleobčina, kakršna je postala po združitvi petih občin v letu 1973. Nedeljski referendum za osamsvojitve nekdanjih občin Šentpeter na Vašinjah, Tinje in Vovbre namreč ni dobil potrebne podpore pribivalstva oz. volilcev.

Še najbližje ločitvi od neljubljene Velikovca je bila stara občina Šentpeter na Vašinjah, toda 39,5 odstotka vseh volilnih upravičencev, ki so glasovali za ločitev, je bilo premalo. Volilna udeležba je bila 60,7 odstotka.

V Vovbrah je glasovalo nekaj več kot polovica volilnih upravičencev (54,9 odstotka), za osamsvojitve

pa se je izreklo le 28,2 odstotka. Skoraj nobenega interesa za samostojno občino pa ni pokazalo prebivalstvo Tinj in okolice. Le slaba tretjina se je udeležila referenduma, za ločitev oz. osamsvojitve pa jih je glasovalo le 17,2 odstotka.

Rezultat referenduma pomeni, da bodo 10. marca spet volili občinski odbor za veleobčino Velikovec, sanj nekaterih „separatistov“, predvsem v občini Šentpeter na Vašinjah, pa je najmanj do leta 2000 konec...

**Naročite
„Slovenski
vestnik!“**

Udeleženci 15. srečanja narodnih manjšin sosednjih dežel oktobra lanskega leta v Osijeku/Eszek v Hrvaški so ob zaključku kongresa sprejeli „Listino minimalnega standarda pravic narodnih manjšin“. Postavljenih norm v tej listini ne dosega vrsta narodnih manjšin v Evropi, tako v zapadnih, srednjeevropskih in še posebej vzhodnih državah. Tudi v Avstriji

minimalnega standarda na določenih področjih ne dosega ne koroški Slovenci ne gradiščanski Hrvati, da o pravicah madžarske narodne skupnosti na Gradiščanskem, Čehov in Slovakov ter Romov in Sintov sploh ne govorimo. Koordinator delovne skupnosti narodnostnih skupnosti sosednjih dežel je koroški Slovenec dr. Franci Zwitter st.

Osnovna izjava

Udeleženci XV. Srečanja narodnih manjšin sosednjih dežel od 19. do 21. 10. 1990 v Osijeku/Eszek v Republiki Hrvatski

pozdravljajo temeljne politične spremembe na vzhodu Evrope od zadnjega XIV. srečanja točno pred enim letom v Sopronu/Odenburgu na Madžarskem in s tem povezan demokratični preporod in narodno obnovo;

se priznavajo k idealom demokracije in političnega pluralizma;

poudarjajo, da je spoštovanje manjšinskih pravic kot dela mednarodno priznanih človekovih pravic bistven dejavnik za mir, pravičnost, stabilnost in demokracijo;

opozarjajo, da OZN ne omalovažuje usode manjšin; **spominjajo**, da Parlament Evrope in Svet Evrope posvečata ohranitvi in razvoju manjšin svojo posebno pozornost;

priznavajo, da so države udeležence KEVS sklenile, da bodo varovale in pospeševale etnično, narodno, kulturno, jezikovno in versko identiteto manjšin;

upoštevajo, da ima večina držav v svojem pravnem redu zapisana določila za varovanje obstoja in pravic in za zaščito pred njihovo diskriminacijo;

ugotavljajo, da kljub tem razveseljivim dejstvom mnogovrstni problemi manjšin niso bili zadovoljivo rešeni in da niti na Zahodu prevladujoča liberalnodemokratična individualna zaščita s poudarkom na človekovih pravicah kot tudi v vzhodnih državah propagirana avtoritarna kolektivna zaščita s poudarkom na socialno-gospodarski komponenti nista dosegli zaželenega cilja;

obžalujejo, da zaradi tega, to je zaradi pomanjkanja zadovoljive rešitve manjšinskih vprašanj kljub dramatičnemu preporodu političnih in gospodarskih struktur in kljub prizadevanjem za evropsko enotnost, tudi danes še vedno obstajajo vzroki za napetosti med etničnimi skupinami znotraj posameznih držav in za spore med državami;

so prepričani, da bi mednarodna, splošno ali tudi samo na regionalni ravni veljavna manjšinska zaščita bistveno prispevala k popuščanju napetosti v Evropi;

povzemajo pobudo za izdelavo osnutka za Listino minimalnega standarda manjšinskih pravic na osnovi človekovega dostojanstva in v Splošni deklaraciji človekovih pravic, v Evropski konvenciji za zaščito človekovih pravic in svoboščin, v Sklepih listini KEVS, zlasti tudi v Medna-

LISTINA

minimalnega standarda pravic narodnih manjšin

rodnem paktu o državljanstvih in političnih pravicah, v Evropski listini regionalnih ali manjšinskih jezikov (sklep 192 od 16. 3. 1988), v Dokumentu kopenhagenskega srečanja konference o človeški dimenziji KEVS od 29. 6. 1990 in v Osnutku komisije Sveta Evrope „Demokracija preko prava“ o manjšinskih pravicah ob koncu septembra tega leta vsebovanih načel in smernic za oblikovanje evropske manjšinske politike;

pozivajo svoje države, ki jih povezujejo skupni življenjski prostor, skupne meje in številne skupne korenine v zgodovini in kulturi, da v zavesti svoje moralne in zgodovinske odgovornosti spričo prizadevanj za novo ureditev Evrope pravnoobvezno sprejmejo to Listino minimalnega standarda manjšinskih pravic in njena načela vključijo v svoj pravni red ter po njih oblikujejo svojo politiko do svojih manjšin:

I. Načelna določila in pravice

1. Že obstoječa, na notranjdržavni ali mednarodni podlagi osnovana ugodnejša določila o pravnem stanju manjšin se s to Listino ne ukinejo, temveč ostanejo veljavna brez vsake omejitve.

2. Narodne in etnične manjšine so integralni del svojih držav in spadajo s svojo etnično, kulturno in versko pestrostjo k zgodovinski dediščini Evrope.

3. Pot do združene Evrope ne vodi preko postopnega razkroja malih narodov in manjšin, marveč preko ohranitve in gojitve evropske etnične in kulturne dediščine.

4. Da se zadosti tem določilom in smotrom tudi na mednarodnem področju, imajo manjšine pravico, da sodelujejo v različnih evropskih gremijih.

5. Vsaka manjšina ima pravico, da se tudi pravno organizira, da lahko zavaruje svoje zakonite koristi.

6. Vsaka manjšina ima nedotakljivo in neodtujljivo pravico do uživanja zakonskega varstva svoje države, do ohranitve in zaščite svojega obstanka, do varovanja in ohranitve svoje identitete kakor tudi do pospeševanja

svojega sodobnega razvoja.

7. Kot izravnavo za škodo, ki izvira iz manjšinskega položaja, manjšinam pristojajo posebne individualne in kolektivne pravice.

8. Te pravice so splošne in niso omejene le na tiste manjšine, ki jih posebej štiti mednarodnopravne pogodbe.

9. Skupek teh posebnih pravic ni darilo večine in ne privilegij manjšine, temveč je v soglasju s tozadevnimi mednarodnimi standardi, kot so zajeti v že naštetih mednarodnih deklaracijah, konvencijah, dokumentih, osnutkih in prizadevanjih za obsežno svetovno ali vsaj splošnoevropsko manjšinsko zaščito.

10. Organizacijam, ki se v skladu s svojimi v statutih zapisanimi cilji zavzemajo za ohranitev in razvoj manjšin ter so zaradi te svoje dejavnosti za manjšino reprezentativne, pripada pravica, da le-to kot celoto in njene pripadnike tako notranjdržavno kakor mednarodno uradno zastopajo.

11. Dejavnost organizacij, ki merijo v to, da bi manjšinam odvzele njihov značaj in njihove pravice, ki zadevajo njihovo etnično, narodno, jezikovno, kulturno ali versko identiteto, je treba prepovedati. Sleherna taka propaganda ali dejavnost nasprotuje načelom Splošne deklaracije o človekovih pravicah in številnih iz nje izvirajočih mednarodnih izjav in konvencij.

12. Pripadniki manjšin so upravičeni, da svoje človekove pravice in temeljne svoboščine v polnem obsegu in učinkovito izvajajo brez vsakršne diskriminacije in v polni enakosti pred zakonom.

13. Čim šibkejša je manjšina, tem bolj učinkovito jo je treba zaščititi.

14. Shematično izravnavanje pravic pripadnikov manjšin in manjšinskih skupin s pripadniki večinskega prebivalstva in njegovih družbenih skupin po novejši dogmاتي temeljnega prava, ki terja konkretne vrednostne odločitve v korist zaščite in zavarovanja nadaljnje obstoja manjšin, ne zadostuje. Poleg individualne manjšinske zaščite je treba dodatno zaščititi manjšino kot celo-

to, se pravi kot samostojen etnični subjekt na vseh področjih njenega narodnega in družbenega življenja.

15. Avtohtonim manjšinam je treba na njihovem naselitvenem ozemlju ne glede na njihovo številčnost dodatno k vsem ostalim pravicam zagotoviti pravico do primerne oblike kulturne avtonomije.

16. Ker le manjšina sama najbolje pozna svoje probleme, je treba ukrepe za zaščito njenega obstoja in pospeševanje njenega razvoja sprejemati le v sodelovanju z njo in to tako, da na svoje življenjske razmere ne bi samo vplivala, temveč jih daljnosežno sooblikovala.

17. Večinskega načela iz moralnih, logičnih in demokracijsko-teoretičnih vzrokov za manjšine ni mogoče uporabljati.

II. Vzgoja in izobraževanje

1. Vse manjšine imajo pravico svobodno uporabljati svoj jezik in ga gojiti ustno in pisмено.

2. Ker se asimilacija po izkušnjah začne že v otroških vrtcih in je status manjšinskih jezikov kot sredstvo izobraževanja in enkulturacije zagotovljen edinole preko osnovnega izobraževanja v materinem jeziku, imajo manjšine pravico do svoje vzgoje in pouka ter verske oskrbe v svojem lastnem jeziku od otroškega vrtca preko predšolske stopnje in osnovne šole ter nadaljnega izobraževanja na vseh šolskih stopnjah do visokošolske zrelosti (matura, abitur). Poleg tega je treba po položaju manjšinskih jezikov ponuditi tudi univerzitetni in visokošolski pouk v jeziku manjšine, na vsak način pa je treba jezike, kulture in zgodovino manjšin kot del evropske dediščine ponuditi kot predmete univerzitetnega in visokošolskega pouka.

3. Z ozirom na koncept manjšinske zaščite se to lahko izvaja s pomočjo od ostalega državnega prebivalstva ločenega šolskega pouka v jeziku manjšine, če se uporablja ta model manjšinskega varstva oziroma zaščite, ali pri multikulturno usmerjeni manjšinski zaščiti, ki v dvo- ali večjezičnih

regijah predvideva izobrazbeno-politično perspektivo dvo- in večjezičnosti za celotno prebivalstvo določene regije ter vse obvezuje k medsebojni solidarnosti in odgovornosti, preko skupnega pouka v jeziku večinskega prebivalstva in v jezikih manjšin.

4. Manjšine, ki sodelujejo v Delovni skupnosti manjšin sosednjih dežel, se odvisno od posamezne regije načelno priznavajo k dvo- oziroma večjezičnosti, k skupni vzgoji otrok v regiji živčih jezikovnih skupin v otroških vrtcih in k skupnemu pouku v osnovnih šolah kot pogoju za enakopravno integracijo v duhu medsebojnega razumevanja, strpnosti in mirnega sožitja. Ne glede na potrebo priučitve uradnega državnega jezika imajo pravico do ustreznih možnosti za pouk v svojem materinem jeziku ali tudi samo svojega materinega jezika in za priučitev regionalnih jezikov svojega okolja.

5. V zvezi s poukom zgodovine in kulture je treba v izobraževalnih ustanovah upoštevati tudi zgodovino in kulturo manjšin v regiji.

6. Manjšine imajo pravico do nadaljnega izobraževanja in izobraževanja odraslih v svojem materinem jeziku.

7. Nasploh za obstoj celotnega manjšinskega šolstva in prosvete ne zadostujejo le posebni zakonski in organizacijski ukrepi za zagotovitev potrebnih šolskih prostorov, vzgojnih, šolskih in dijaških domov ter za izobraževanje potrebnih vzgojnih in učnih moči za otroke vrtce in šole z ustreznim jezikovno učno usposobljenostjo, temveč je poleg zadostne finančne podpore predvsem potrebno tudi najširše javno informiranje in priznanje, da bi se lahko izognili kakršnikoli diskriminaciji in nacionalističnim predsodkom.

8. Priznava in spodbuja se delež, ki ga manjšine lahko prispevajo zlasti k mednarodnemu sodelovanju na različnih področjih kulture in izobraževanja.

III. Javne službe, upravne in pravne oblasti

1. Manjšine imajo pravico, da na svojem naselitvenem ozemlju vključno naravnih, kulturnih in gospodarskih središč z upravnimi oblastmi in sodišči pisмено in ustno obučujejo v svojem manjšinskem jeziku.

2. Standardna besedila in obrazce, razglase in uradne objave administrativnih in sodnih oblasti, ki zadevajo tudi manjšine, je treba nuditi tudi v jezikih manjšin.

Dalje na 6. strani

Listina pravic

(Nadaljevanje)

3. Na svojem naselitvenem ozemlju imajo manjšine pravico do topografskih napisov in označb tudi v svojem jeziku poleg tistih v državnem jeziku. Nadalje imajo pravico do upoštevanja njihovih pomembnih osebnosti s področij slovtva, znanosti, umetnosti in gospodarstva pri poimenovanju cest in postavitvi spomenikov, kakor tudi pravico do ustreznega, njihovim potrebam pravično odmerjenega deleža javnih sredstev, kot tudi do gospodarskega in socialnega napredka ter pravico upoštevanja pri namestitvah v javnih uradih in službah brez vsakršne diskriminacije.

4. V ta namen je treba zagotoviti namestitve in po potrebi izobrazbo uradnikov in nameščencev v javnih službah; javne uslužbenke, ki obvladajo manjšinski jezik, je treba prednostno namestiti v tistih regijah, kjer se govori tudi manjšinski jezik; javni uslužbenki so dolžni, da pri uradnem poslovanju s strankami le te opozorijo, da se lahko poslužijo tudi svojega manjšinskega jezika.

5. V okviru pravnega reda je treba poskrbeti za možnosti za ustrezno zastopstvo v javnih ustanovah in političnih gremijih, da lahko učinkovito sodelujejo v javnih zadevah in zlasti sodelujejo v zadevah, ki se nanašajo na zaščito in pospeševanje njihove identitete.

IV. Občila in kulturne ustanove ter dejavnosti

1. Manjšine imajo brez vsakršne diskriminacije pravico do izdajanja in pospeševanja lastnega jezika, pravico do radijskih in televizijskih oddaj v svojem lastnem jeziku in do njihovega oblikovanja, vključno pravice do sprejemanja medijskih sporedov iz sosednjih dežel z enakim jezikom in kulturo. Imajo pravico, da svobodno izražajo svojo kulturo, jezikovno in versko identiteto, da ohranjajo in razvijajo svojo kulturo v vseh njenih aspektih, brez vsakršnega poskusa, da se jih proti njihovi volji asimilira.

2. Manjšine imajo pravico do lastnih kulturnih ustanov in dejavnosti, kot npr.: raziskovalnih in znanstvenih institutov, ljudskoprosvetnih središč, knjižnic, založb, muzejev, galerij, arhivov, tiskovnih služb in agencij in podobno. Za vse te dejavnosti je treba v zadostni meri zagotoviti uradno podporo. Imajo pravico, da na teh področjih med seboj sodelujejo in neovirane gojijo stike zlasti tudi na šolskem področju preko meja z državljanji in skupinami drugih držav, s katerimi jih družijo skupni etnični ali narodni izvor, skupna jezikovna in kulturna dediščina ali skupna veroizpoved. V

takih državah pridobljena spričevala, diplome, akademske stopnje in podobno se enakopravno priznava.

V. Gospodarsko in socialno življenje

1. Manjšine imajo pravico do ustreznega, njihovim potrebam pravično odmerjenega deleža javnih sredstev, kakor tudi do gospodarskega in socialnega napredka brez vsakršne diskriminacije.

2. Življenjski prostor manjšin je treba varovati in je prepovedano zapostavljanje s spreminjanjem političnih, socialnoekonomskih, volilno-tehničnih in zlasti narodnih struktur, predvsem je treba opustiti tako sleherno spodbujanje k asimilaciji kot tudi pospešeno tujerodno naseljevanje. Treba se je izogibati takim socialnim, prometno-tehničnim in ekološkim ukrepom, ki lahko poslabšajo razmere v življenjskem prostoru manjšin.

VI. Zaključna določila

1. Zamude na področju manjšinske zaščite in namerne diskriminacije v večini držav z manjšinami so tenični, narodni, jezikovni, kulturni in verski pestrosti v svetu prizadejale škodo, ki je skoraj ni mogoče popraviti.

2. Za uresničitev in izvedbo navedenih standardnih pravic manjšin je treba na notranjdržavni ravni ustvariti ustrezne kontrolne in pritožbene ustanove, pri katerih manjšine enakovredno sodelujejo (npr. razsodišče, ombudsman, kontrolna in pritožbena mesta pri političnih gremijih in podobno).

3. Prav tako imajo manjšine in njihovi pripadniki pravico, da se v zavarovanje svojih pravic obračajo tudi na mednarodne instance.

4. Zakonitost dejavnosti manjšin in njihovih organizacij smejo preverjati samo neodvisna sodišča.

Etnične in narodne manjšine iz Italije, Jugoslavije, Avstrije, Švice, Češkoslovaške in Madžarske, ki sodelujejo v Delovni skupnosti narodnih skupnosti sosednjih dežel in so udeležene na XV. Srečanju narodnih skupnosti sosednjih dežel v Osijeku/Eszeu, torej skleno v soglasju z mednarodnimi standardi človekovih in manjšinskih pravic to Listino kot svoj prispevek k popuščanju napetosti in pomiritvi ter kot model za zadovoljivo rešitev vedno latentne manjšinske problematike in vabijo države, v katerih živijo, da ta model skupaj z njimi uresničijo v korist ohranitve etnične, narodne, jezikovne, kulturne in verske pestrosti kot tudi dragocene zgodovinske dediščine Evrope.

Zazvonil je Celovski zvon

Sicer že malo kasno vam bomo vendarle predstavili decembrsko številko Celovskega zvona, vseslovenske revije za leposlovje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja.

Prvi del revije je tokrat posvečen tako imenovanim „oktobrskim svečanostim“. Oktober bi lahko bil mesec rodovitnosti za oba naroda v deželi – letos je bil le mesec zamujenih priložnosti, je pesimistična ugotovitev glavnega urednika Reginalda Vospernika, ki pa vsekakor pozdravlja, da je vsaj mladina razvila nekaj inovativnih idej glede na možnosti praznovanja 10. oktobra.

O političnem razvoju v Sloveniji v preteklem letu razmišlja Vinko Ošlak (Od družbene pogodbe do državljanske pogodbe...) in novi minister za kulturo Republike Slovenije dr. Andrej Capuder (Jalovi parlament?).

V leposlovnem delu naj-

dete poglavje iz romana Človeka nikar (Vinko Ošlak), ki izide v letu 1991 pri DZS v Ljubljani, liriko Vladimira Gajška in Dnevnik 1970 Alojza Rebule.

O etiki in novi morali piše Helmar G. Frank. Naslov razprave je „Poskus nove komunikacijske morale, perspektive novega komunikacijskega moralnega reda v prihodnjem kibernetičnem obdobju“ – prispevka pa se bodo posebej še veselili filozofi!

O umetnosti slikarja (akvareli) Teda Kramolca je pisal Janez Sedej; Tine Kurent in Nada Obersnel pa analizirata Plečnikovo okno v prezbitariji cerkve v Stranjah. Slaviatom je namenjena „Notranja zgradba Aškerčeve balade Mejnik“ Franca Buttola.

Vsi tisti, ki berejo raje kaj aktualnega, političnega s Koroške, pa pridejo na račun v zadnjem delu revije. O vsebini tega dela naj si bralec

ustvari sliko sam, ne bom se spuščala v politično razpravo že zaradi izkušnje, da „vseeno, kaj napišeš, po glavi jo vselej dobiš!“ Samo tole: Marjan Pipp se sprašuje, kako konstruirati predstavnisko telo koroških Slovencev? O tem je napisal kratek članek tudi Karel Smolle. Vinko Ošlak pa se je pogovarjal z dv. svetnikom dr. Pavlom Apovnikom o lastnem parlamentu slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Št.V.

Koroški učitelji razstavljajo slike

Prejšnji teden v četrtek je bilo v Evropski hiši v Celovcu odprtje zanimive razstave, ki so jo pripravili štirje koroški učitelji, Gustav Januš, Gerhard Galli, Klaus Zlatteringer in Gerti Leitner. Na vernisaži je igrala in pela znana pevka Barbara Stromberger. Prireditelj razstave je društvo socialističnih učiteljev na Koroškem, ogledate pa si jo lahko še do 7. februarja v Evropski hiši v celovski Reitschulgasse.

Slavnostna prireditev ob slov. kulturnem prazniku

Danes zvečer prirejata Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza v velikem javnem studiu koroškega radia slavnostno prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. Že prvega februarja 1944 je Slovenski narodnoosvobodilni svet izdal odlok o razglasitvi dneva Prešernove smrti za slovenski kulturni praznik. France Prešeren (1800–1849) je postal v slovenski kulturi simbol svobode, saj je s svojim delom osvobodil slovensko literaturo iz klešč janzenistične cenzure, v jezikovni samobitnosti je videl edino jamstvo za obstoj slovenskega naroda.

Tudi današnji slovenski kulturni praznik bo posvečen Prešernu; na sporedu je nje-

gov „Sonetni venec“, ki sta ga uglasbila Gabriel Lipuš in Günter Lenart. Gabriel Lipuš je učitelj glasbe, piše glasbo, nastopa pa v raznih formacijah. Dobro je znan tudi našim najmlajšim („Juri Muri v Afriki“ in „Diči, diči, diča...“). Günter Lenart je – kot Lipuš – član skupine „Plevel“. Poleg njiju pa bodo Sonetni venec izvajali še pripovedovalec Polde Bibič, slovenski gledališki, filmski, televizijski in radijski igravec, ki je med drugim tudi dobitnik Prešernove nagrade, in glasbenika Berndt Thurner (vibrafon in marimba) ter Gerald Riess (kontrabas). Prireditev se bo začela ob 19.30. uri s slavnostnim govorom.

Št. V.

KRATKE VESTI

KRANJ. Prešernovo gledališče Kranj je konec januarja gostovalo s svojo predstavo Edwarda Albeeja: Kdo se boji Virginije Woolf v Drami SNG Ljubljana. Tako se je gledališče v tekoči gledališki sezoni že četrto predstavilo ljubljanskemu občinstvu in tako pokazalo ljubljanski kulturni javnosti svoje delo (16. novembra 1990 je gledališče gostovalo v Mestnem gledališču ljubljanskem z delom Harolda Pinterja: HIŠNIK – režija Jaša Jamnik; 10. decembra 1990 v Cankarjevem domu z noviteto Milana Jesiha: EN SAM DOTIK – režija Zvone Šedlbauer; 5. januarja 1991 v Lutkovnem gledališču Ljubljana z ljudsko pravljico MOJCA POKRAJČULJA).

GLASBENE NOVOSTI

Deep purple igrali v Zagrebu

Konec januarja je legendarna skupina Deep purple nastopila v Zagrebu. Na sliki vidite pevca Joeja Lynna Turnerja.

Nova kaseta slovenskega Don Mentony Blues Banda

Ena od najbolj zaposlenih slovenskih glasbenih skupin bo letos spomladi praznovala pet let skupnega dela. Prva tri leta neobveznega preigravanja starih standardov s koreninami v bluesu so zasedbo, ki je po afiniteti, če že ne generacijsko, vezana na rock'n'roll prvih povojnih desetletij, počasi pripeljala v prve vrste domačega rocka.

Don Mentony Blues Band je bil sprva specializiran za repertoar skupine The Rolling Stones, preboj v prve vrste pa jim je predlani zagotovila predvsem Dobra mrha, priredba Claptonove skladbe Tulsa Time. Skladba je dala tudi ime drugi kaseti, ki je izšla jeseni leta 1989 pri Založbi kaset in plošč Radiotelevizije Ljubljana – prva, Don Mentony Blues Band (ime mu je dal Miha Mentoni – orglice in tamburin, ki ga od lanskega poletja ni več v zasedbi – od tod tudi sprememba v Don Mentony Band) je izšla jeseni 1988. Na kaseti je bilo deset rock'n'rollerskih standardov in Highland Blues, priredba ene bolj znanih tem iz repertoarja ansambla Avsenik. Na Pop delavnici '88 so dokaj neopazno nastopili z eno svojih prvih avtorskih pesmi Rolf, potem pa so v začetku leta 1989 posneli Dobro mrho; radijske valove je osvojila šele aprila istega leta. Besedilo je v dobre četrt ure napisal vodja skupine Janez Zmazek-Žan, bivši kitarist legendarnih Buldožerjev (od leta 1976 in nato z dveletno prekinitvijo do njihovega konca leta 1982), ideja zanj pa se je rodila pred ljubljanskim bistrojem Slonček, čeprav mu je pesem ležala „na duši“ še iz časov Stopotke (predhodnica disko-teke Palma) iz sredine sedemdesetih let, ko so to pesem dostikrat vrteli na koncu programa. Še zdaj jo morajo na svojih nastopih zaigrati tudi po večkrat – rekord je menda šest izvedb na enem koncertu.

Sedanja zasedba (Jani Kovačič-vokal, Hanez Hostnik-kitara, Janez Zmazek-kitara, Frenk Brajč-bas in Robert Frič-bobni) je tretjo kaseto posnela lansko jesen v studiu Trivoli. Na kaseti je deset novih posnetkov (od teh jih je kar osem Zmazek tudi sam zapel), devet avtorskih in ena priredba, Non capito, sicer italijanska uspešnica – pri nas jo je v šestdesetih let pel Stane Mancini – ki jo je imel Zmazek v glavi še iz rane mladosti. Pesem ima spremenjeno besedilo in že nekaj novejšo zgodovino, saj sta jo pred približno osmimi leti že izvajala na nekem skupnem nastopu z Vladom Kreslinom. Na kaseti je tudi Balkan, prva od novih uspešnic, dostojna naslednica Dobre mrhe pa je Rekla je ne (I. nagrada strokovne žirije na Pop delavnici '90).

Don Mentony Band je z novo kaseto uradno prvič promoviral 13. decembra 1990 na skupnem nastopu s Sokoli v ljubljanski pivnici Jama. Laserska plošča je izšla v omejeni nakladi, za bonus pa so ji dodali še posnetka Oblaki so rdeči in Dobra mrha. Don Mentony Band se tudi na svoji tretji zbirki pesmi drži koncepta prvinskega rocka.

Don Mentony Band je z novo kaseto uradno prvič promoviral 13. decembra 1990 na skupnem nastopu s Sokoli v ljubljanski pivnici Jama. Laserska plošča je izšla v omejeni nakladi, za bonus pa so ji dodali še posnetka Oblaki so rdeči in Dobra mrha. Don Mentony Band se tudi na svoji tretji zbirki pesmi drži koncepta prvinskega rocka.

Don Mentony Band je z novo kaseto uradno prvič promoviral 13. decembra 1990 na skupnem nastopu s Sokoli v ljubljanski pivnici Jama. Laserska plošča je izšla v omejeni nakladi, za bonus pa so ji dodali še posnetka Oblaki so rdeči in Dobra mrha. Don Mentony Band se tudi na svoji tretji zbirki pesmi drži koncepta prvinskega rocka.

Danes vam bom predstavila knjigo Anice Zidar z naslovom „Pridi k tolmunu“. Avtorica je osnovnošolska učiteljica, ki ljubi svoj poklic, ljubi tudi otroke. Prav to ljubezen do otrok je čutili tudi v njeni knjigi. Sama pravi: „So stvari, ki me jezijo in tudi bole: družina daje danes otroku premalo občutka varnosti, trdnosti, toplote...drobi se; preveč je ravnodušnosti, premalo ljubezni...“ To pa je tudi jedro zgodbe. Kot bralko me nekoliko moti, da je prav mati opisana tako negativno, da ne rečem črno-belo. Medtem ko jo atej „odreže“ bolje. Moti me to predvsem zato, ker je v resničnem življenju povečini obratno: oče ni prisoten, mati pa je tista, ki otroku daje toploto, skrbi zanj ipd. Vendar nazaj k avtorici: „Otroštvo bi moralo biti kot čudovita pisana mavrica, da bi lahko otrok iz nje odnesel v kasnejši čas svetle kamenčke, da ne bi bil kot izgubljen v vetru, nebogljen in prazen, brez čustev.“ S tem se strinjam, prav gotovo pa tudi vi, mladi bralci!

Knjiga o otroštvu na kmetiji – za vse mlade, ki radi berejo!

...Zvonka je prišla v Tonev dom. Že takoj na začetku je pokazala nekakšno čudna znamenja bega v svoj svet. Nenadoma se ji je zazdelo, da se je zbudila iz mučnih sanj; s kmetije je prišla na kmetijo. Tistemu, pred čimer je bežala, ni ubežala. Nekaj v njej se je sesipalo, za delo se ni ogrelo. Kar naprej je drezala v Toneta: „Kdaj bova odšla?“ „Odšla? Pozabi! Saj ti ni nobene sile.“

Da bi se vživela v kmečki dom? Ne. Bila je je sama zajedljivost. V domu se je vse gibalo v enakomernem ritmu: dan je bil enak dnevu, začel se je z delom v zgodnjem jutru, končal z mrakom, pred leti z molitvijo. Kasneje je molitev opešala, le mati je še žebrela pobožne besede, vmes je vpletala svoje prošnje: za dobro letino, za zdravje družine, za Tonetovo srečno poroko...

Komaj je Zvonka prišla v hišo, se je v materine oči naselil strah. Iz nje se je iztrgala prošnja: „Da mu le ne bi spodrezala korenin, korenin do zemlje! Eh, hitro je prišla na dan s pravo barvo.“

Tudi oče je veroval le v delo; še besed ni nikoli zapravljal, ob Zvonki pa je zmajeval z glavo: „Polna je sama sebe. Clovek pa mora

imeti v sebi še kaj drugega: potrpljenje, dobroto, ljubezen...“

Zvonka je nataknjeno hodila po kmečki hiši, starost jo je že močno načenjalo, „V tej hiši so vsi nori. Pa kakšna hiša! Bolj podrtija. V takem ne bom živela! Takoj morava odto. Nekje bova že nekaj dobila.“

Tone ji je prigovarjal, naj se pomiri, naj trezno premisli... Vzel bo posojilo. Vilo ji bo napravil. Čudovito vilo sredi polja, le malo potrpljenja je treba. Lahko se premisli. Zgradil ji bo sodobno kmečko hišo, še bolj se bo zljila z njivami, s travniki.

Med solzami mu je vrgla v obraz: „Vidiš, v kakšno nesrečo si me spravil. Otroka čakam, tvojega otroka, živeti pa moram v takem hlevu kot zadnja pastirica.“

„Ne bodi tako neučakana! Vse ob svojem času,“ jo je pregovarjal Tone. V očeh se mu je jezno bliskalo.

Beseda posojilo je očeta čudno prizadela; sploh ga ni bil vajen. Posojilo. Dolgovi. Tega na kmetiji ni poznal; že sama misel na dolg je sprožila v njem zmedene privide, kako bo vse pobasal hudič. Pri sebi je modroval: dolg in greh rasteta skupaj; greh je že tu, Zvonka ga je polna. Kako

gleda na zemljo in na vse, kar diši po njej. Ne, iz tega se ne more izcimiti nič dobrega. Težko glavo je imel, pa tudi hrbet se mu je zdel kakor prelomljen.

„Vsi ste nori!“ je z jezo v glasu in z notranjim drgetanjem jezikal Zvonka.

„Ne tečnari! Živela bova!“ Trd glas je imel, nabit z jezo.

„Ti lahko, jaz pa ne!“ mu je divje zabrusila.

Veliko je ostajala v svoji sobi; vrtela se je pred ogledalom; skoraj z grozo se je opazovala v njem. Otrok ji je močno napihnil telo. Izginila sta svežina in vitkost. Pogosto je otipavala vzboklino na trebuhu. Ne, nobenih svetlih misli ni zasejal otrok v njej. Zgrabil jo je občutek, boleč in mučen, da drsi v temo. Spoznala je, da sta jo od doma pregnala moreče ozračje in zemlja. Bežala je, bežala... Toda beg se je končal v kmečkem domu sredi njiv. Kako se je to moglo zgoditi? Kaj je lahko pričakovala? Obilje? Ljubezen? Kaj posebnega? Vse sanje so se ji razdrobile. Hlad je zašel vanjo. Hodili so drug mimo drugega. Tujci. Veliko besed je bilo med njimi neizrečenih, čeprav so silile iz obraza, oči.

(Odlomek iz „Pridi k tolmunu“, Anica Zidar, Ljubljana 1989)

Kiki bi rada k Rikiju

Opica Kiki na levi zgoraj bi rada obiskala prijatelja Rikija, pa ne najde prave poti. Ali bi nesrečni Kiki lahko pomagali?

Nekaj za smeh

Vlak stoji na postaji in eden od potnikov pljune skozi okno. Točno na kape sprevodnika. Mož se oglasi:

„Tokrat ste imeli srečo. Če bi pljunili na peron, bi morali plačati tisoč šilingov kazni...!“

Po tridesetih letih se da uradnik predstaviti v nek drug oddelek.

„Od kod pa ta nenadna odločitev?“ hoče vedeti eden od njegovih radovednih kolegov.

„Ah,“ je odgovoril vprašani, „to je pač tista ciganska kri v meni...“

„Šef, če bom jaz šel, boste izgubili svojega najboljšega sodelavca.“

„Česa ne poveste? Kdo pa gre še z vami?“

DVOJEZIČNA ZVEZNA TRGOVSKA AKADEMIA - ZWEISPRACHIGE BUNDESHANDELSAKADEMIE

Vsakdo potrebuje trgovsko izobrazbo!

Jedem seine solide kaufmännische Ausbildung!

Unsere Schule bietet:

Wie in allen Handelsakademien erhalten unsere Schüler eine solide

- Kaufmännische und eine
- Allgemeine Ausbildung

Über den Lehrstoff der Handelsakademie hinausgehend bietet unsere Schule:

- Die Unterrichtssprachen an unserer Schule sind Deutsch und Slowenisch
- Italienisch als Fremdsprache
- Englisch als Fremdsprache
- Kontakte zu Schulen und Betrieben im Alpen-Adria-Raum
- Interkulturelles Lernen
- Wirtschaftsverständnis durch Sprachenbeherrschung

Unsere Absolventen sollen schon in der Schule erkennen, wie wichtig die Sprache für die Erlangung des Vertrauens eines ausländischen Geschäftspartners ist. Wir vermitteln daher die für die Kärntner Wirtschaft wichtigen Sprachen des Alpen-Adria-Raumes.

Absolventi naj že v šoli spoznajo, kako pomembno je znanje jezika za osvojitve zaupanja inozemskega poslovnega partnerja. Posredujemo znanje jezikov prostora Alpe-Jadran, ki jih koroško gospodarstvo nujno potrebuje.

Nach 5 Jahren Ausbildung bietet unsere Schule:

- Maturaabschluss
- Studienberechtigung
- Gewerbeberechtigungen

Berufschancen:

* Ausübung von gehobenen Berufen in Wirtschaft und Verwaltung:

- Management
- Versicherungen
- Banken.....

- * Werbebranche
- * Öffentlicher Dienst
- * Fremdenverkehr
- * Industrie

Naša šola nudi:

Kot druge trgovske akademije učencem posredujemo solidno

- gospodarsko in
- splošno gospodarstvo

Poleg učnega načrta za trgovske akademije naša šola nudi:

- pouk v slovenščini in nemščini
- tuja jezika
- italijanscina in angleščina
- gojimo stike s šolami in podjetji v prostoru Alpe-Jadran
- interkulturelno učenje
- znanje jezika omogoča razumevanje gospodarstva.

Po 5 letih izobraževanja naša šola omogoča:

- matura
- pravico do študija
- obrtniško upravičenost

Poklicne možnosti:

* Poklici v boljših pozicijah v gospodarstvu in administraciji:

- management
- zavarovalnice
- banke.....

- * v reklamnih podjetjih
- * javnih službah
- * turizmu
- * industriji

BERECHTIGUNGEN - USPOSOBLJENOSTI:

Matura > Universität:
Hochschulreife für alle wirtschaftsspezifischen Richtungen, mit Zusatzprüfung für alle anderen Studienrichtungen.
Matura omogoča študij gospodarskih ved, z dodatnim izpitom pa tudi vseh drugih smeri > Ersatz der Lehrabschlussprüfung, Ersatz von Lehrzeiten und Anrechnung anderer gewerberechtlicher Voraussetzungen im Sinne der Gewerbeordnung für zahlreiche Berufe, wie z.B. Einzelhandels-, Großhandels- und Industriekaufmann usw.

> Matura nadomesti učni izpit, vračuna nekaj let učne dobe in različne druge obrtnopravne pogoje za delo v različnih poklicih, npr. kot trgovec na drobno, veletrgovec, industrijski trgovec itd.

POGOJI ZA SPREJEM - AUFNAHMEVORAUSSETZUNGEN:

- 1) Uspešno zaključen 4. razred glavne šole ali gimnazije.
Erfolgreiche Beendigung der 4. Klasse der Hauptschule oder einer allgemeinen höheren Schule.
- 2) Uspešno opravljen sprejemni izpit.
Bestehen des Aufnahmeverfahrens.
- 3) Dosežena starost 14 let do 31. decembra v prvem letniku.
Mindestalter von 14 Jahren, erreicht am 31. Dez. des 1. Jahrg.
- 4) Solarni morajo znati vsaj koroški slovenski dialekt.
Zumindest Mundartkenntnisse der slowenischen Sprache.

ANMELDUNGEN - PRIJAVE: Ab 9. Feber 1991/ od 9. februarja dalje

Anmeldeformulare erhalten Sie in der Direktion der Zweisprachigen Bundeshandelsakademie, 9020 Klagenfurt, Prof.-Janežič-Platz 1.

Formulare für die Aufnahmeprüfung in der Direktion der Dvojezične zvezne trgovske akademije, 9020 Celovec, Prof. Janežič-trg 1.

Die Aufnahmeprüfung findet am 4. Juli 1991 statt.
Sprejemni izpiti bodo 4. julija 1991.

Mag. Maja Amrusch
(ravnateljica)

Kritičen položaj bank v Jugoslaviji

PIŠE DR. KRISTIJAN SCHELLANDER

O ilegalnem tiskanju denarja v republiki Srbiji - simptomu za brezizgledno zavoženo finančno situacijo v Jugoslaviji - smo v tem listu že poročali. Finančni kaos na republiških ravneh pa seveda avtomatično pomeni tudi podoben ali pa še hujši položaj pri bankah. Navadni državljani to najprej opazi ob zaprtih okencih za devizne konte, kajti banke so zaradi velikega naloga prenehale izplačevati vlagateljem njihove konvertibilne devize. Položaj pa je v resnici še bolj resen.

Dvomljive terjatve in izgube bank so ob koncu lanskega leta preračunano znašale najmanj 12 milijard dolarjev ali okrog 130 milijard šilingov. To je skupaj 60% celotnih bančnih vlog ali blizu 40% vseh bančnih aktiv v Jugoslaviji, oz. trikrat več kot lastni kapital.

Ena tretjina te vsote pa menda zadeva eno samo banko, in sicer Beogradsko banko, ki je na mednarodni finančni sceni nekoč veljala za eno od treh zanesljivih jugoslovanskih bank. Simptomatično je, da vodja banke - seveda Slobodanu Miloševiću politično zelo blizu stoječ človek - baje nima nobenih izkušenj z bančništvom.

Ob tako že komplicirani politični in gospodarski situaciji ta primer seveda hudo vpliva na ugled vseh bank v Jugoslaviji, tudi tistih, ki so v boljšem položaju. Toda zaradi neurejenih finančnih razmer in zapletenih medrepubliških odnosov, ki ne dovoljujejo hitre sanacije bistvenih gospodarskih problemov, lahko sklepamo, da imajo podobne probleme tudi druge, nekoč „zanesljive“ banke. Skratka, položaj celotnega bančništva v Jugoslaviji je izredno kritičen.

Kot je ugotovila neka vodilna zahodna firma za pregledovanje knjigovodstev, jugoslovanske bančne bilance nasplošno ne prikazujejo resnične situacije denarnih ustanov.

Za sanacijo bank je bil pred kratkim ustanovljen poseben nov zvezni urad, ki vključuje tudi inozemske strokovnjake; vzpostavil naj bi zavarovalni

sistem po vzorcu ameriške zvezne zavarovalnice za bančne vloge (Federal Deposit Insurance Corporation). Od tega naj bi banke prejele nov kapital, ki ga vlada namerava pridobiti preko zveznih obveznic in iz prispevkov republike.

Če bo kaj takega zaradi trenutnih medrepubliških odnosov sploh uspelo, je odprto vprašanje. In čeprav je sanacija bank gotovo eden najvažnejših korakov pri ureditvi gospodarskih razmer v Jugoslaviji, žal dodelitev novih sredstev bankam ne bo zadostovala.

Osnovni vzrok problemov jugoslovanskih bank je iskati v svojčasnem samoupravljalnem sistemu. Politični interesi vodilne komunistične elite so se neposredno prepletali z gospodarstvom. Podjetja so ustanovljala banke, jim dodeljevala kapital in seveda neposredno vplivala na njihovo poslovno politiko in njihova vodstva. Če so zašla podjetja kot lastniki bank v finančne probleme, so pričakovala in dosegla, da jim je „njihova“ banka s krediti pomagala iz zagate. Ustrezne kontrolne sisteme pa ni bilo.

Tako so se nakopičili visoki tuji dolgovi države. Predsednik vlade Marković je začetek lanskega leta sicer uvedel reformo bančnega sistema, toda stvari so se le počasi začele spreminjati. Četudi se je pravna oblika bank spremenila (postale so delniške družbe), je vpliv podjetij, zdaj delničarjev bank, še vedno močan.

Če npr. vzamemo Ljub-

ljansko banko d. d., torej jugoslovansko banko s še vedno največjim ugledom na mednarodni finančni sceni, opazimo sledeče: velika večina delničarjev so podjetja (nad 3900), približno 12,5 % delnic pa je last republike Slovenije. Zato je mogoče razumeti, zakaj je odpor proti zmanjšanju vpliva podjetij na banke tako močan.

Z vidika firm je to razumljivo. Če bi v najslabšem primeru šla „njihova“ banka v stečaj ali če bi banke začele res poslovati kakor banke v zahodni državah, torej z ozirom na boniteto podjetij, in bi tako izginil vir kreditov, potem bi morala podjetja stati na lastnih nogah. Tega pa večina zaradi nerentabilnosti, neverjetno visoke zadolženosti in izgub ne zmore več. Problemi podjetij so takorekoč transformirani v bančno sfero, sanacija bank pa je potemtakem možna samo preko vzporedne sanacije celotnega gospodarstva.

Odločilni dejavnik je politične narave

Ozdravitev gospodarstva pa ni le vprašanje ekonomsko-tehnične metode, temveč v prvi vrsti politično vprašanje. Medtem ko severni republiki nameravata uvesti tržno gospodarstvo, hoče Srbija ohraniti vodilno vlogo države v gospodarstvu, torej v bistvu ostati pri starem sistemu.

Dokler na eni strani obstajajo diametralno različni osnovni ekonomski koncepti republik, na drugi strani pa še vedno enoten denarni (dinarski) sistem in ena centralna Narodna banka, ni mogoče spraviti gospodarstva v red. In dokler bodo posamezne republike držale umetno pri življenju izgubarska podjetja brez izgledov na mednarodnih trgih, o ozdravitvi gospodarstva in s tem bank ne more biti govora.

„DieKärntner“ v Ljubljani!

Zanimanje avstrijskih bank za gospodarski prostor Slovenija Hrvaška kljub hudi politični in gospodarski krizi v Jugoslaviji iz dneva v dan narašča. Pred dobrimi 14 dnevi je v Ljubljani odprla svoje predstavništvo dunajska Länderbank, za njo pa je preteklo sredo odprlo svoja vrata tudi predstavništvo koroške hranilnice „DieKärntner“.

Skupaj z Girozentrale Dunaj in s Štajersko hranilnico bo to novo predstavništvo, ki ima svoje prostor v poslopju SMELTa v Titovi 184. V prvi fazi svojega delovanja bo širilo in intenziviralo stike med koroškimi hranilnicami in jugoslovanskimi bankami, še posebej na področju avstrijsko-jugoslovanskega denarnega prometa in financiranja trgovskih poslov.

Novo predstavništvo, ki ga bo vodil specialist za denarni

promet s tujino Mariborčan dipl. oec. Marko Povalej, pa bo imelo tudi funkcijo svetovanja in podpiranja avstrijskih in jugoslovanskih izvoznikov in uvoznikov pri poslovanju in financiranju blagovnega in denarnega prometa. Drugi cilj novega predstavništva je, da pomaga iskati nove trge za jugoslovanska in avstrijska podjetja ter za privatne osebe. Prav tako pa hočejo nuditi pomoč malim in srednjim podjetjem pri sno-

vanju konceptov za poslovno in investicijsko financiranje. Novo predstavništvo bo izdelovalo tudi analize za podjetja ter pomagalo pri ustanavljanju avstrijskih podjetij v Sloveniji oz. slovenskih podjetij v Avstriji.

Generalni direktor „DieKärntner“ Krainz je na tiskovni konferenci v Celovcu ob uradni otvoritvi novega predstavništva poudaril, da hoče koroško bančništvo s tem pokazati, da „verjame v perspektivno bodočnost Slovenije“ ter da je ta korak tudi konkreten izraz pripravljenosti za sodelovanje pri ustanavljanju nove „Evrope regij oz. Evrope sosedov“.

Ivan Eukan

Novo predstavništvo „DieKärntner“ je v poslopju SMELTa v Ljubljani, kjer je tudi sedež World Trade Centra.

Karavanškega medveda tokrat osvojil domačin

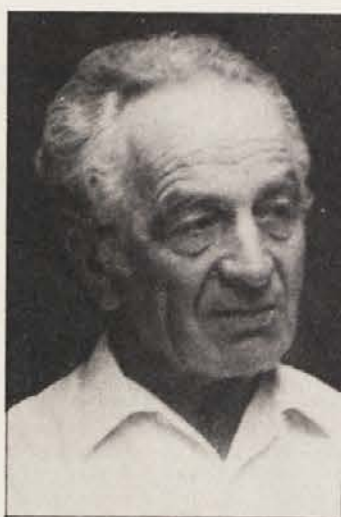
Po treh letih (zaradi pomanjkanja snega) je Slovensko planinsko društvo Celovec 20. januarja spet priredilo smučarsko tekmo za „Karavanškega medveda“. Poleg domačinov so se tekme udeležili tudi tekmovalci in gledalci iz Tržiča, Kranja in Jesenice in tako dali prireditvi mednarodni značaj.

Čudovito lepo sončno vreme in odlično pripravljeno smučišče v Zgornjem Kotu sta omogočila uspešen potek tekmovanja, na katerem je med odraslimi tekmovalci zmagal domačin iz Borovljah in prejel najvišjo nagrado „Karavanškega medveda“. Pri mlajših tekmovalcih na posebej urejeni progi (veleslalom) pa so bili najbolj uspešni smučarji iz Slovenije.

Domačih mladih smučarjev je bilo presenetljivo malo. Krivi zato so predvsem starši, ki se jim ni zdelo vredno, da bi jih poslali na tekmovanje in jim tako pripravili veselje. Na

prihodnjem smučarskem tekmovanju za „Karavanškega medveda“ bo treba prav tem mladim smučarjem posvetiti več pozornosti, da bodo močnejši in kvalitetnejši zastopniki ter tako bolj resna konkurenca mladim tekmovalcem iz Slovenije.

S smučarsko prireditvijo za „Karavanškega medveda“ je Slovensko planinsko društvo začelo leta 1986. Pobudnik je bil Franci Kropivnik, domačin iz Zgornjega Kota, ki je hkrati tudi najbolj prizadeven organizator teh smučarskih prireditev.

Mihi Einspieler 70-letnik

Te dni praznuje dolgoletni občinski odbornik EL v Bilčovsu Mihi Einspieler (slika) svoj sedemdeseti rojstni dan. Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser, tajnik dr. Marjan Sturm in bivši župan Hanzi Ogris jubilanta obiskali in mu iskreno čestitali k visokemu življenjskemu jubileju.

Mihi Einspieler je eden tistih naših rojakov, ki se je vse svoje življenje aktivno vključeval v narodno politiko in ob tem dokazoval svojo politično širino in širok duhovni koncept.

Mihiju Einspielerju se zahvaljujemo za ves njegov trud in si želimo, da bi s svojim znanjem in izkušnjami še naprej sodeloval v narodno-političnih strukturah koroških Slovencev. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

– Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Znanstveno raziskovalni center SAZU prireja v sodelovanju z Mohorjevo založbo v Celovcu v četrtek, 7. februarja ob 11. uri, predstavitev študijskih izdaj naslednjih del: Erich Prunč: Urban Jarnik; Ludvik Karničar: Der Obir–Dialekt in Kärnten; Herta Lauegger: Andrej Šuster Drabosnjak – zbrana bukovniška besedila – Marijin pasijon in Heidi Janschitz: Gailtal/Zilja 1848–1918. Eine Region wird deutsch. Prireditel z diskusijo bo v veliki dvorani SAZU na Novem trgu 3.

TRIBUNA BRALCEV

Zbor „Rož“ se zahvaljuje

S koncertom „Ponižani in razžaljeni“ smo nastopili že precejkrat (34-krat), lani meseca rožnika pa smo izdali tonsko kaseto tega koncerta.

Pravkar smo končali filmsko snemanje drugega dela koncerta „Pesmi zatiranih narodov“ za slovenski oddelek avstrijske televizije. Tega snemanja ne bi mogli uresničiti, če nam pri tem ne bi pomagali številni prijatelji in znanci, razna društva pa tudi podjetja. Iskreno se zahvaljujemo! To so:

Carimpex – Celovec; Deželni

muzej – Celovec; družina Einspieler – Stranje, tovarna Elan – Brnca; Kmečka gospodarska zadruga – Šenjakob; Mladinski dom – Celovec; Posojilnica Šentjakob; samostan v Šentpetru pri Šentjakobu; Schellander – Beljak; Slovenska prosvetna zveza; Unikum – Celovec; krojaštvo Weiss; Zebra – Computer Publishing – Celovec; Zveza kulturnih organizacij – Ljubljana; Zveza slovenskih zadrug; avtomehaničar Zwitnig; župnišče Šentjakob; Štefaj Dolinšek – Lepena; Fridl Furjan – Železna Kapla.

Posebna zahvala pa velja snežnemu Mihiju Dolinšku, ki je ob svoji službeni dolžnosti tudi v svojem prostem času garal z nami!

Volilna skupnost, ne Enotna lista!

V zadnji številki NT sem dvakrat z začudenjem prebral, da v Borovljah menda kandidira Enotna lista, kateri načeljuje mag. Peter Waldhauser.

To je spet enkrat neresnična trditve Našega tednika. V Borovljah nastopa Volilna skupnost ne pa Enotna lista.

Slovenci v Borovljah smo že takoj po vojni ustanovili Volilno skupnost torej v trenutku, ko je Smolle še v plenicih ležal. Zato zavračamo vsako manipulacijo. Če pa kdo misli, da bo lahko mimo volje prizadetih spreminjal ime naše občinske liste, bo odgovoren za volilni izid.

Slovenci v Borovljah smo itak razočarani zaradi zadržanja

našega občinskega odbornika v zadevi KOKS-a. Zato naj nas ne provocirajo še naprej.

Razočaran sem nad NT, ki se je očitno vrgel na nivo manipulacij. Kljub temu, da mi je glavni urednik NT lanskega leta obljubil, da bo objavil moje pismo bralcev (Odstranimo Smolleja), ga potem ni.

Koroški Slovenci bi bili zelo revni, če bi bili odvisni od NT. Toliko bolj sem se razveselil, ko sem prebral v Nedelji članek dvornega svetnika dr. Valentina Inzka o enotnosti koroških Slovencev.

Še so pametni ljudje med nami.

Marko Wieser

Spominska svečanost

Zveza koroških partizanov je preteklo nedeljo v Svečah priredila spominsko komemoracijo ob obletnici smrti Matije Verdnika-Tomaža in njegovih soborcev. Prireditve se je udeležilo nad 200 obiskovalcev. Tajnik ZSO Marjan Sturm je v svojem govoru poudaril, da zgodovine NOB ne smemo razlagati iz vidika sedanjosti in sedanjosti tudi ne iz prizme preteklosti. Odpor proti nacizmu je bil odpor v sili. Zato je osveščen in pošten odnos do preteklosti prvi pogoj za jasn pogled v prihodnost. Vsaka generacija je odgovorna za svoj čas. Kdor preobrača zgodovino, pa si sam zožuje pogled v prihodnost.

Matija Verdnik-Tomaž je v svojem času ravnal odgovorno – zato se klanjamo njegovemu spominu.

LESNA INDUSTRIJA

išče
**vodjo prodaje
pohištva**
v Evropi

Pogoji:

Avstrijsko državljanstvo, znanje slovenščine, nemščine in angleščine, ustrezna tehnična in trgovska izobrazba za prodajo pohištva v Evropi.

Pismene prijave pošljite na naslov:

IPH – lesna industrija, 9133 Žitara vas/Sittersdorf 42

TRIBUNA BRALCEV

Se bomo kot Slovenci kdaj znali veseliti? Veliko smo dosegli, pa smo še kar naprej nekam zagrenjeni. Na lepem smo se znašli v položaju, da že težko koristimo možnosti, ki jih imamo. V mislih imam dosežke in napredke zadnjih časov: slovenska televizija, izboljšani radijski spored, trgovska akademija, uvajanje dvojezičnega občinskega otroškega varstva, upoštevanje dvojezičnosti na raznih področjih, dvojezični pouk zunaj dvojezičnega področja, znatna finančna pomoč za dejavnosti, ki služijo ohranjanju slovenske besede in kulture na Koroškem, celo nova šolska ureditev je kljub napetosti prinesla vrsto izboljšav. Vzdušje je deželi ni neprijazno. To ne pomeni, da nimamo več želja. Narodna skupnost, ki bi bila brez želja, bi bila na kraju.

Zdi se, da postajamo sami

svoj največji problem. Čim se je kaj spremenilo na boljše, ne vidimo napredka, temveč z zagrizeno liho iščemo, kaj bi še moglo biti narobe.

V Železni Kapli so uvedli dvojezično vzgojo v občinskem otroškem vrtcu. To je lep napredek. Sedaj bi bilo želeto, da bi bilo kar se da veliko otrok deležnih dvojezične predšolske vzgoje. Žitajska občina odgovarja na pisma v slovensčini. Končno, bi rekel. Nad malomarnim odnosom do jezika bi se kdaj pa kdaj mogli še bolj razburjati pri branju slovenskih listov. Slovenska televizija je neprecenljiv napredek. Spodbudno je, da tam ne pridejo do besede le „najboljši“ Slovenci, temveč tudi taki, ki bi jih kdo že kar rad izobčil iz narodnega občestva, ker ne odgovarjajo določenim normam. Po vsem Koroškem se bo v šoli

Obračunavanja, boj za očetovstvo in novi dialog

mogoče učiti slovensko. Ne verjamem, da bi kdo koga resno oviral pri prijavi, in če, se ne bo težko braniti. Absolventi Trgovske akademije, Višje šole za gospodarske poklice v Šentjakobu, Slovenske gimnazije in vseh drugih učnih zavodov, ki posredujejo znanje slovenskega jezika, imajo prav zaradi slovensčine najboljše poklicne možnosti. Nova ureditev dvojezičnega šolstva morda res ni tisto, kar smo si pričakovali, je pa ob robu le prinesla pomembne izboljšave.

In čigave so zasluge? To so zasluge mnogih. – Začnimo pri Smoletu. Nisem ga volil in ne žagal. K njegovemu političnemu delu bi imel prenekatere pripombe. Pokazal pa je, da vsako lahko mnogo stori na mestu, kamor je postavljen. Premalo je „odločno zahtevali“. Uspeh pri-

de, če najdeš še koga, ki isto hoče. Smolle je našel somišljenike v stranki Zelenih, ki ga je kandidirala, v kanclerju, v prosvetni ministrici, v radijskem in televizijskem intendantu in še drugih političnih delavcih, ki so pomagali uresničiti njegove zamisli. Prepričan sem, da celo do tistega nesrečnega glasovanja ni prišlo zaradi brezbrčnosti in ošabnosti, temveč iz čuta odgovornosti. (Načela so sicer lepa reč, a vrabec v roki je še vseeno boljši kot golob na strehi.) Neodgovorno pa je delati, kot da drugega ne bi potreboval ali nepravilno obveščati ljudi.

Tudi v občinski hiši borbeno beseda ali „odločna zahteva“, samostojnih in neodvisnih mandatarijev ne bo zadostovala. Včasih je treba veliko potrpežljivosti in naporega prepričevanja. To pa opravljajo v zavesti, da

priznanje in hvaležnost že davno ni več politična kategorija, celo ljudje, ki jih ne prištevamo brez-pogojno k slovenski narodni skupnosti. Trudijo se celo za celodnevne slovenske radijske oddaje, brez pričakovanja, da bi radio potem poročal po njihovih predstavah.

„Novi dialog“ je očitno za tega ali onega res nekaj novega. Vsak naj na svojem opravi svoje. Absolutna zaverovanost v „lastno moč“ v predvolilni živčnosti ne bi smela zavajati v srdito zale-tavanje. V preteklost je obrnjeno obračunavanje in boj za očetovstvo. Pomislimo še malo na jutri. Tudi po volitvah bomo drug drugega in vsakega potrebovali – vseeno, katero stranko bo volil. Čemu naj bi torej spet koga silili, da bi dokazoval svoje slovenstvo?

T. Ogris

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sreda, 6. 2. 19.30	v ORF-u v Celovcu	SLAVNOSTNA PRIREDITEV nastopajo: Gabriel KKZ in SPZ Lipuš in Polde Bibič l.dr.s. Sonetnim vencem	
Sreda, 6. 2. 19.30	v domu v Tinjah	PREDAVANJE: JUGOSLAVIJA V SEDANJOSTI predava: univ. doc. dr. Arnold Suppan	Sodalitas
Četrtek, 7. 2. 20.00	v domu v Tinjah	OTROK V ŠOLSKI DOBI IN PUBERTETI predava: dr. Rosemarie Brunnthaler-Tschertau	Sodalitas
Četrtek, 7. 2. 14.30	v kult. domu na Radišah	NEUMNA PRIREDITEV	SPD "Radoše"
Nedelja, 10. 2. 14.30	v kult. domu na Radišah	OTROŠKI PUSTNI PLES	SPD "Radiše"
Sobota, 9. 2. 20.00	pri Šoštarju v Globasnici	PLES SAK, igra: anasambel „Spomin“	Slov. atletski klub
Sobota, 9. 2. 20.00	v Kovačevi dvorani na Obirskem	PUSTNI PLES	SPD „Valentin Polanšek“
Nedelja, od 9. do 16. 2.	v regiji Dachstein-Tauern	SMUČARSKI TEČAJ, prijave in informacije: Posojilnica Celovec, tečaj vodi Danilo Prušnik	Slov. športna zveza
Nedelja, 10. 2. 14.30 in 19.30	pri Miklavžu v Bilčovsu	PUSTNA PRIREDITEV	SPD Bilka
Nedelja, 10. 2. 14.00	v kulturnem domu v Šentprimozu	OTROŠKI PUSTNI PLES	SPD „Danica“
Nedelja, 10. 2. 14.00	v farnem domu v Selah	KOMEDIJA „MARKOLFA“ nastopa: gled. skupina KPD „Planina“ Sele. Po predstavi družabno srečanje	KPD „Planina“
Četrtek, 14. 2. 19.30	v farnem domu v Selah	NALOGA BIROJA ZA NARODNO SKUPNOST pri. dež. vladi predava: dr. Pavel Apovnik	KPD „Planina“
Petek, 15. 2. 19.30	pri Miklavžu v Bilčovsu	VEČER DOMAČIH PLANINCEV Diapozitivi: Joško Igerc – Mont Blanc, Marijan Čertou – Himalaja. Podelitev priznanj Planinske zveze Slovenije	SPD Celovec
Ponedeljek, 18. 2. 19.30	v domu v Tinjah	SONČNA ENERGIJA, predava: Peter Prasser	Sodalitas

RAZSTAVE

CELOVEC

– Pri Jokinu – G. Hesch, pokrajine/akvareli;
– Galerija Carinthia – razstava „Pope – Negri“ (do 16. 2. 1991)
– Hiša umetnikov – Afuhs, Choung, Gasser, Klein, Sarközi, Sense (odprtje 7. 2. ob 19. uri, odprta do 23. 2.)
Mala galerija – Ernst Gieselbrecht – arhitektura (odprtje 5. 2. ob 19. uri, odprta do 2. 3.)

TINJE

– Galerija Tinje – dela Marka Rupnika – olje (do 26. 2.); 26. 2. odprtje razstave del Božina Kuzmana (olje) – razstava bo odprta do 20. marca

III. SMUČARSKA TEKMA

(smuk/Abfahrt)

v nedeljo, 10. februarja 1991 pri Jerebu na Obirskem (pri Železni Kapli)
START ob 13.00

Štartne številke od 12. uri naprej v cilju! Tekmovalo se bo v 6 skupinah. Razglasitev rezultatov in podelitev nagrad 1 uro po končani tekmi pri cilju. Tekmuje se na lastno odgovornost!

Vsi prisrčno vabljeni!

P.S.: V primeru slabega vremena bo tekma v soboto, 16. februarja 91, ob 13.30.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 4. 2. 1991

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 10,25	10,33
za 1 angleški funt	£ 20,29	20,45
za 100 franc. frankov	f 205,80	207,40
za 100 ital. lir	Lit 0,93	0,94
za 100 dinarjev	DIN 45,00	65,00
za 100 švic. frankov	sfr 820,80	825,90
za 100 holand. guldov	Hfl 622,40	627,00
za 100 nemških mark	DM 701,30	705,50

Posreduje: Posojilnica-Bank, Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevke mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar, dr. Štefka Vavti.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za pensioniste 310 din.).

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mikschallee 4,
9020 Celovec, telefon:
(0 463) 32 385

Knjižna zbirka „Igra in delo“

ČADEŽ-Lapajne Dragica. Glina, les, papir, kovina: priročnik likovne vzgoje za otrokovo spontano, hitro in svobodno ustvarjanje. – Ljubljana: Mladinska knjiga. – 88 str.: ilustr. – (Zbirka Igra in delo)

GODEC Schmidt Jelka. Danes slikam: priročnik za risanje in slikanje. – Ljubljana: Mladinska knjiga. – 32 str.: barvne ilustr. – (Zbirka Igra in delo)

KUŠČER Samo. Logo in računalnik: priročnik za programe in informacije. – Ljubljana: Mladinska knjiga. – 48 str.: barvne ilustr. – (Velika izobraževalna slikanica)

LUGER-Peroci Anka. Moj delovni kotiček. – Ljubljana: Mladinska knjiga. – 46 str.: barvne ilustr.

OTROKOVE USTVARJALNE IGRE: priročnik za starše, varuhinje, učitelje in vzgojitelje predšolskih otrok. – Ljubljana: Univerzum. – 311 str.: barvne ilustr.

PAPIRNATA DETELJICA: risba, mozaik, vrez, modeliranje: izdelki iz papirja. – Ljubljana: Mladinska knjiga. – 191 str.: barvne ilustr.

8 10 19 30 37 39 (34)
Joker: 519549 b.j.

2X1 211 121 XXX
Stava: 0:1, 0:0, 2:1, 1:2 b.j.

Interni nastopi učencev glasbene šole

Oddelek Šmihel: 6. februarja 1991, ob 19.00 uri v farni dvorani v Šmihelu;
oddelek Škofice: 7. februarja 1991, ob 17.00 uri v društveni sobi nad Posojilnico – Škofice;

oddelek Pliberk: 8. februarja 1991, ob 19.30 uri v Posojilnici v Pliberku;

oddelek Sveče in Šentjanž: 9. februarja 1991, ob 18.00 uri pri Goršetu v Svečah.

CELOVEC. – Fotograf-skega natečaja „Planine v sliki“ se je udeležilo lepo število ljubiteljev planinskega sveta. Natečaj sta razpisala Slovensko planinsko društvo in mesečnik „Družina in dom“. Najlepše slike tega natečaja si lahko ogledate v Mohorjevi knjigarni.

Rešitev naloge št.: 81

Bela trdnjava se ne umika v obrambo, temveč aktivno poseže v razbijanje obrambe črnega 1.Tg7+! Efektiva zmaga je po žrtvi na pomolu. Po izsiljenem 1...Kg7: sledi nova žrtev trdnjave na polju f7 2.Tf7+!! Sedaj mora v obrambo črnega še skakač 2...Sf7: in belemu ni težko izpeljati zaključnega udarca po odprti diagonalni al – h8. 3.Se6++ Po dvojnem šahu in umiku kralja 3...Kg8 sledi 4.Dg6 mat!

Šahovska naloga št.: 82

BARLE – JELEN / BLED – PORTOROŽ 1979

Beli kralj je na nevarnem „prepihu“, saj ga nevarno ogroža črna dama na beli diagonalni hl – a8. Ali lahko črni, ki je na potezi, pozicijsko prednost spremenil v zmago? Naloga reševalca je, da v poziciji na diagramu odkrije pot, ki vodi do učinkovite zmage črnega.

VPISOVANJE

v dvojezično višjo in sredno šolo za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu je od 11. do 28. februarja 1991,

Izobraževalne možnosti: 1-letna gospodinjstva šola

5-letna višja šola za gospodarske poklice

Pogoji za sprejem: zaključena 8. šolska stopnja in osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Za sprejem v višjo šolo za gospodarske poklice pa še uspešno opravljen sprejemni izpit, ki bo na šoli 3. julija 1991.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni, po pošti, ali po telefonu.

Tiskovine za prijavo so na razpolago v šolski pisarni ali pa pri poklicnem svetovalcu na šoli. Izpolnjene formule oddajte najkasneje do 28. februarja 1991. Priložite originalno polletno šolsko obvestilo ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Financiranje: Vsi učenci so deležni istih državnih podpor, kot na vseh tovrstnih drugih šolah. Zaželenje podrobnejše informacije Vam vsak čas posreduje vodstvo šole. Naslov:

Višja šola za gospodarske poklice
zavoda šolskih sester

Šentpetar 25,
A-9184 Šentjakob v Rožu, Tel.: 04253/343

6.-12. 2.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA
SR 6. 2.	9.00 Poročila; 9.05 Doogie Howser; 12.15 Lena, dokumentacija o reki Leni; 13.40 Ded ne more drugače; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi-ženske; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Operni ples, glasbena komedija; 22.00 Nobena pot ne vodi nazaj, angleški film.	8.30 Vremenska panorama; 17.00 Živeti – misliti – preživeti; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Super-trik; 21.45 Novo v kinu; 22.00 Čas v sliki 2; 22.30 George Blake – zgodba o vohunu KGB; 23.30 Disputacije; 0.30 Aktualno.	8.00 Zimski počitniški program; 11.00 Dr. Jerryja čarobni napoj; 12.30 Mozaik, pon.; 13.35 Daleč si prišla Kathy; 15.00 Žarišče, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Glavna priča; 17.45 Klub Klobuk; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.05 Garderober; 22.10 Dnevnik; 22.30 V živo iz foruma.
ČE 7. 2.	9.00 Poročila; 9.30 Dežela in ljudje; 12.05 Sanjski cilji; 13.40 Anonimno pismo; 14.00 Kraljična iz St. Wolfganga; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Show-mix; 21.55 Maghrebinske pripovedke; 22.45 Gola ženska; 0.25 Aktualno.	8.30 Vremenska panorama; 9.55 Svetovno prvenstvo v smučanju: nordijsko smučanje; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Zgodovina znanih hotelov; 21.50 Dunajski Operni ples; 23.30 Hammer; 23.55 Aktualno.	8.00 Zimski počitniški program; 11.00 Skrivalnice; 14.40 Video strani; 17.00 Dnevnik; 17.05 Moja pesem igrajo; 18.00 Po slehah napredka; 18.35 Spored za otroke in mlade; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 21.10 Tednik; 22.15 Dnevnik; 22.35 Sova: Vse razen ljubezni.
PE 8. 2.	9.00 Poročila; 10.30 Stan in Ollie; 13.40 Diana; 15.30 Otroški spored; 18.00 To je bil dunajski Operni ples; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Eurocops, kriminalka; 21.30 Mainz ostane Mainz, karneval iz Mainza; 0.35 Povsem nora mafija; 2.00 Poročila.	8.30 Vremenska panorama; 13.00 Nordijsko smučanje, svetovno prvenstvo; 16.35 Grenka sladkost življenja; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Knoff-Hoff-Show; 21.30 Trailer; 22.00 Čas v sliki 2; 0.00 Edna Megastar.	8.00 Zimski počitniški program; 11.00 Superman; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Tednik; 18.20 Pasja pripoved ali kako je bilo; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Midasov dotik; 21.15 Zakon v Los Angelesu; 22.25 Sova: Dragi John, Prevara; 0.30 Video strani.
SO 9. 2.	9.00 Poročila; 11.00 Brez kriminalke Mimi ne gre v posteljo; 16.00 Otroški Wurlitzer; 17.30 Nadaljevanja ni; 18.00 Rendezvous; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Milijonsko kolo; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Kdor reče A...; 22.15 Kjer je za vsakim ovinom gangster; 23.50 Poljubi me, doc!; 1.20 Čas v sliki.	8.30 Vremenska panorama; 10.25 Svetovno prvenstvo, nordijsko smučanje moški; 16.00 Pogledat' v deželo; 17.00 Ljuba družina; 18.00 Doogie Howser; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Odipus-si; 21.45 Čas v sliki 2; 22.20 Srčni list; 23.45 Crazy horse; 0.45 Poročila.	9.00 Mozaik; 11.25 Slovenska kuhinja z Ansablom bratov Avsenik; 11.45 Večerni gost; 12.30 Oči kritike; 13.30 The Bill Johnson Story; 15.00 Večer z Dannyjem Kayem; 17.00 Dnevnik; 17.05 Športni dogodek; 18.30 Divji svet živali; 19.00 Že veste; 19.30 Dnevnik; 22.30 Sova: Zlata dekleta, Bazen.
NE 10. 2.	9.00 Poročila; 9.35 Veseli Mozart; 11.00 Tiskovna ura; 12.30 Orientacija; 14.00 Iskanje skrivnostnega kristala; 17.00 X-Large z X-Charts; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Robert – Stolz – Gala; 22.20 Don Pasquale; 0.20 Poročila.	8.30 Vremenska panorama; 9.05 Moja žena, čarovnica; 10.25 Svetovno prvenstvo: nordijsko smučanje; 13.30 Dober dan, Koroška ; 14.00 Športni popoldan; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Bluff, kriminalka	8.30 Otroška matineja; 11.15 Ansambel Toneta Kmetca; 11.40 Obzorja duha; 12.05 Ljudje in zemlja; 13.05 Show Rudija Carrella; 14.40 Saga o Forsythih; 17.05 Ko zazvonijo zvonovi; 19.30 Dnevnik; 20.05 Pripovedke iz medenega cvetličnjaka; 21.15 Zdravo; 22.55 Sova: Spet ti? Mama Lucia.
PO 11. 2.	9.00 Poročila; 10.30 Odipussi; 14.00 Dogodivščine grofa Bobbija; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Otok sanj; 21.15 Magnum; 22.10 Šale z zvezdami umetnosti; 22.55 Lepotica kot sem jaz; 0.35 Hammer; 1.00 Poročila.	8.30 Vremenska panorama; 10.25 Svetovno prvenstvo v smučanju: nordijsko smučanje; 16.45 Iskalci zaklada; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Novi red v Evropi.	9.00 Alica v deželi, Ciciban, dober dan; 10.15 Zrcalo tedna; 15.35 Sova, pon.; 18.30 Spored za otroke: Radovedni Taček, Alf; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 21.45 Osmi dan; 22.55 400 let slovenske glasbe; 23.25 Sova: Avtoštopar, Mama Lucia; 0.40 Video strani.
TO 12. 2.	9.00 Poročila; 10.30 Bluff; 12.15 Lena, dokumentacija o reki Leni; 13.45 Rožnati panter; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Pustovanje iz Beljaka; 22.25 Čistka, nemška komedija; 0.00 Sisters in the name of love; 0.50 Poročila.	8.30 Vremenska panorama; 12.10 Šport; 17.00 Fizika na primeru avta; 17.30 Orientacija; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Univerzum; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Studio (svetovno prvenstvo) 22.55 Klub 2.	9.00 Zgodbe iz školjke; 11.10 Angleščina – Follow me; 11.35 Sedma streza; 11.55 Osmi dan; 15.00 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 17.05 Mozaik; 17.45 Spored za otroke; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Daleč si prišla Kathy; 20.55 Novosti založb; 22.15 Sova: To ni služba za ženske, Mama Lucia.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE 18.10–19.00

Sreda, 6. 2. Glasbena sredo
Večerna 21.05–22.00 Prešernova proslava

Četrtek, 7. 2. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 8. 2. Koroški liki (R. Vospornik); Jezikovni pogovor (J. Messner); Socialno skrbstvo v dvojezičnem okolju (F. Merkač)

Sobota, 9. 2. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 10. 2.
6.30 – 7.00 Dobro jutro na Koroškem
Duhovna misel (mag. Božo Hartmann)
18.10 – 18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 11. 2. Kmet in izobrazba

Torek, 12. 2. Pust, pust, masten okoli ust

Dober dan, Koroška

Spored za 10. 2. 1991, ob 13.30 uri

- Slovenščina – prosti predmet na trgovski akademiji in trgovski šoli v Wolfsbergu
- Kulturni izlet „Hamletu“ v Maribor – prvič na poti do abonmaja
- Skupna proslava obeh osrednjih kulturnih organizacij ob slovenskem kulturnem prazniku v ORF-teatru: Praizvedba Lipuševe uglasbitve Prešernovega Sonetnega venca
- Pust, pust, masten okoli ust!

PUST, PUST, MASTEN OKOLI UST

Veselite in sproščenost vsaj en dan v letu? Bi človek mislil, pa za mnoge letošnji pustni čas ni kaj več kot pepelnica. Na barikadah se bore za absolutno resnico, blatijo politično drugače misleče – sredi pustnega časa smo v kulturnem postu. V takšnem položaju se je težko sprostiti krčev, pripraviti veselice, ki so več kot popivanje, organizirati zabavne prireditve za domače ljudi, ki v teku leta zvesto hodijo poslušat pevce, gledat igre. Družabnost v slovenskih prosvetnih društvi je ponekod dobro ravita – vendar je v pustnem času le malokje organizirana. V slovenskem radijskem sporedu bodo sodelovalci tovrstnim zametkom in sami skušali sprostiti poslušalce, ki bodo zvečer ob oddajnem času doma.

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu
Prof. Janežičev trg 1

OBJAVA

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport naj starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1991/92 v gimnazijo, prijavijo takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 11. do 28. 2. 1991, ravnateljstvu Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so vsak dan od 7.30 do 16. ob petkih do 13. ure. Ob prijavi za sprejem je treba ravnateljstvu predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz o avstrijskem državljanstvu.

2. Sprejemne izpite bo treba prijavljemu učencu opravljati le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sredo, 3. julija 1991.

3. Konec maja 1991 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.

4. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželne šolskega sveta.

5. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. V tem primeru je priporočljiv razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof. Janežičev trg 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

Dv. sv. dr. Reginald Vospornik l. r., ravnatelj

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST
9121 TINJE (04239/3838)

prireja

od ponedeljka, 18., do srede,
20. februarja 1991

TEČAJ ZA AGRARNO EKOLOGIJO

Prispevek: 600 šil. (vključno podlage in bivanja); 500 šil. (vključno podlage, brez bivanja).
Prijave: KIS, tel.: 04239/3838, KJL – Johannes Tomic, tel.: 04236/2101. SK – Franc Wutte, tel.: 04230/692 do 30. januarja 1991

*

Kmečka izobraževalna skupnost v Tinjah
in ustanova

„Förstliche Ausbildungstätte Ossiach“
vas vabita skupno s kmečkimi gospodarskimi
zadruhami
iz Bilčovsa, Kotmare vasi in Šentjanža

v soboto, 9. februarja, na

TEČAJ ZA PRAVILNO IZSEKAVANJE IN NEGOVANJE GOZDA

V gozdu se kmetu skriva veliko denarja. Včasih je težko videti „prikriti“ denar. Izsekavanje in gojenje gozdov po strokovnih navodilih nam to trditev šele udejani. Tako pa ne pridemo le do denarja, temveč izboljšamo tudi celotno stanje gozda.

Na razpolago nam bosta dva strokovnjaka iz Osoj in sicer inž. Karl Katholnig in inž. Franz Moser.

Čas in kraj: od 8.45 do 12. ure predavanje s filmom pri Miklavžu (gostilna Ogris) v Bilčovsu. **Popoldne** praktično predavanje o pravilnem izsekavanju in negovanju gozda ob primeru gozdne parcele družine Krušic v Veljni vasi. **Prispevek:** 120 šil.

od
vse povsod

Šmihel nad Pliberkom

Dvojezičen kraj Šmihel nad Pliberkom, ki je po odločitvi občanov o ponovni samostojnosti spet postal center nove (stare) občine Bistrica nad Pliberkom, se je očitno otresel strahu pred dvojezičnostjo oz. slovenščino.

Provizorični upravitelj občine Mlinar je – po ločitvi od mestne občine Pliberk in po prevzemu začasne odgovornosti do volitev 10. marca – spremenil obraz občine in njenih krajev v korist dvojezičnosti. Tako je dobil javni dvojezični otroški vrtec končno svoj dvojezičen napis, prav tako je sedaj vidno tudi navzven, da je ljudska šola dvojezična. Nenazadnje pa naj bi nova oglasna deska občine Bistrica nad Pliberkom javnosti predočevala, da gre za občino, v kateri živijo slovensko- in nemško govoreči občani.

Korak k dvojezičnosti, ki je bil storjen v novo nastajajoči majhni občini v Podjuni, bi lahko bil zgled komunalnim politikom po vsej dvojezični Koroški. Upati je, da bo čimveč odgovornih politikov sledilo šmihelskemu oz. bistrškemu primeru.

Koraki k dvojezičnosti

Slovenskim ustanovam, ki z dvojezičnimi napisi že dolgo opozarjajo na dvojezičnost kraja Šmihel nad Pliberkom in njegove okolice, se je sedaj pridružila tudi javna uprava. Od začetka leta ima svoj dvojezičen napis tudi javni otroški vrtec, prav tako je upoštevana dvojezičnost na novi oglasni deski nove občine Bistrica nad Pliberkom. Tudi napis na ljudski šoli opozarja na pozitivnejši odnos javnosti do slovenskega jezika oz. slovenske skupnosti.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Avstriji 5 zlatih, Bokalovi srebro!

Avstrija je spet številka 1 v alpskem smučanju! Na svetovnem prvenstvu v Saalbachu so avstrijske tekmovalke in tekmovalci osvojili skupno 11 kolajn, od tega kar pet zlatih, tri srebrne in tri bronaste.

Tudi najuspešnejši tekmovalci so bili Avstrijci – dvojni zmagovalci Eberharter, zlato pa so za Avstrijo nadalje osvojili Rudi Nierlich, Ulrike Maier in velika favoritka Petra Kronberger, ki po

hudem padcu v superveleslalomu ni mogla več nastopiti v ostalih panogah.

Jugoslovani so dokaj dobro odrezali. Škofjeločanka Nataša Bokal je s senzacionalno drugo vožnjo v slalomu osvojila srebrno in edino jugoslovansko kolajno, Veronika Šarec pa je v veleslalomu zgrešila bron le za 9 stotink sekunde! Senzacionalno sta vozila tudi Mitja Kunc in Gregi Grilc: v veleslalomu sta osvojila odlično 6. oz. 12. mesto.

Zlata Petra Kronberger

Zlati Rudi Nierlich

SLOVENSKA ŠPORTNA ZVEZA
SLOWENISCHER SPORTVERBAND

ODPRTO PISMO

Žal je koroška vsakdanost dohitela tudi Slovensko športno zvezo. Širjenje neresnic o kaki organizaciji ni nič novega, čeprav tudi to boli. Bolj boleč je vsekakor poskus, da bi se politična polarizacija med koroškimi Slovenci prenesla tudi na športno raven. Ker smo bili neposredno pred ustanovitvijo druge strešne športne organizacije, so vsekakor potrebne naslednje ugotovitve:

1. Slovenska športna zveza je delovala in tudi danes deluje nadstrankarsko.
2. Njen odbor je bil odprt za vsakogar, člani odbora so bili voljeni glede na pripravljenost za sodelovanje, ne pa z ozirom na politično pripadnost.
3. Slovenska športna zveza je razpoložljiva finančna sredstva delila po potrebah posameznih društev, nikoli po političnih kriterijih.
4. Nikoli ni delovala na političnem področju in se bo zaradi tega tudi vnaprej upirala vsakemu poskusu politizacije športa.
5. Športna zveza bo tudi naprej ostala v kritični, toda konstruktivni distanci do obeh osrednjih organizacij.
6. Zavzemala se bo za direktno podporo z Dunaja in iz Ljubljane, ker je tudi Koordinacijski odbor koroških Slovencev organ, ki deli finančna sredstva zgolj po političnih kriterijih, nikakor ne po potrebi.
7. Zavzemala se bo za nadnacionalno povezovanje z nemško govorečimi prijatelji na Koroškem, v celi Avstriji ter preko meja.
8. Zavzemala se bo za plodno sodelovanje z matico in slovensko narodno skupnostjo v Italiji in na Madžarskem.
9. Skušala bo uveljaviti slovenskemu športu pomen, ki mu gre v življenju narodne skupnosti.

Morda je bilo dobro, da je KOKS s tem, ki je prezrl Slovensko športno zvezo pri proračunu za leto 1991, odprl bolečo rano. Bolečo rano zato, ker se, kot kaže, na Koroškem nekateri politiki ne morejo ločiti od gledanja na narod iz perspektive tabora. S tem dejanjem so slovenskim športnim društvom odprli oči in pripomogli, da se bodo otresla vsakršnega ozkega taborskega gledanja in utrdila svoje

delovanje po pluralističnih načelih.

dr. Ludwig Druml,
predsednik SSZ

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Slovenska športna zveza vabi vsa slovenska športna društva, vse športne funkcionarje, delavce in ljubitelje športa na

posvet,

ki bo v četrtek, dne 7. 2. 1991 s pričetkom ob 19.00 uri v Modestovem domu, Trg prof. Joška Tischlerja, v Celovcu.

Dnevni red:

1. Uvodni referat predsednika Slovenske športne zveze.
2. Diskusija o referatu.
3. Debata o pomenu organiziranja športa za slovensko narodno skupnost.
4. Debata o pomenu in nalogah Slovenske športne zveze.
5. Diskusija o športu in politiki na Koroškem.
6. Finančna situacija organiziranja slovenskega športa po sprejetju KOKSovega proračuna za leto 1991.
7. Pobuda za ustanovitev košarskega kluba v Celovcu.
8. Razno.

Ker bomo na posvetu obravnavali življenske potrebe in interese slovenskega športa na Koroškem, prosimo vas, katerim je njegov nadaljnji razvoj pri srcu, za zanesljivo udeležbo.

S športnimi pozdravi
Za odbor SSZ: dr. Ludwig Druml,
predsednik